

Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
Názov školského vzdelávacieho programu	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠKVP	2.september 2021
Miesto vydania	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
Platnosť ŠKVP	2. september 2021 začínajúc prvým ročníkom

Zriaďovateľ:

Žilinský samosprávny kraj
Odbor školstva a športu
Komenského 48
011 09 Žilina

tel.: 041 / 50 32 344
e-mail: info@zilinskazupa.sk

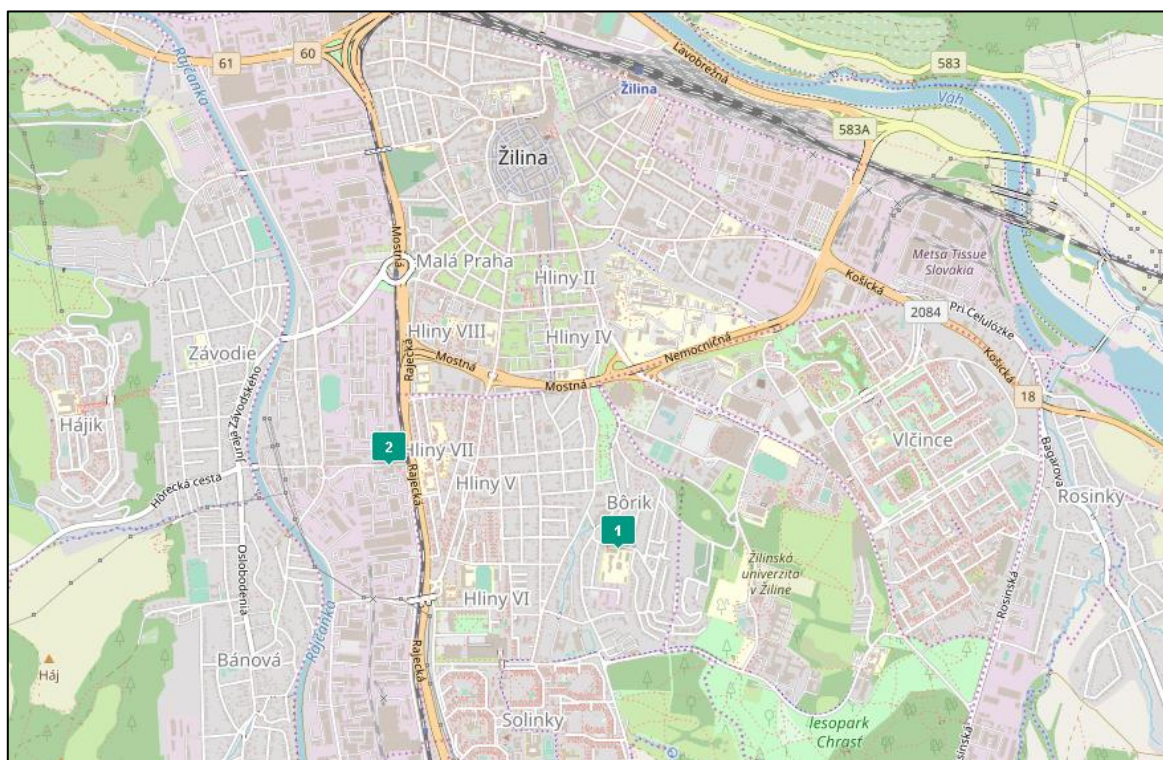
Žilina, 02.09.2021

Ing. Josef Ilčík, PhD.
riaditeľ SOŠS

Kontakty pre komunikáciu so školou

titul, meno, priezvisko	pracovná pozícia	telefón	e-mail
Ing. Josef Ilčík, PhD.	riaditeľ školy	041 / 7232 259	riaditel@sosstavebna.sk
Ing. Tibor Slyško	zástupca riaditeľa pre teoretické vyučovanie	041 / 7634 398	slysko@sosstavebna.sk
RNDr. Helena Ružičková	zástupca riaditeľa pre technicko-ekonomické činnosti	041 / 7634 397	ruzickova@sosstavebna.sk
Bc. Pavol Dubovec	vedúci úseku praktického vyučovania	041 / 7245 510	dubovec@sosstavebna.sk
Mgr. Magdaléna Gašová	zástupca riaditeľa pre výchovu mimo vyučovania	041 / 7637 607	gasova@sosstavebna.sk
Mgr. Róbert Brežňan	výchovný poradca	041 / 7637 607	breznan@sosstavebna.sk

info@sosstavebna.sk, www.sosstavebna.sk

Záznamy o platnosti a revidovaní školského vzdelávacieho programu

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy a pod.
2.9.2021	15.10.2020 2.9.2021	Aktualizovaný rozpis predmetu učiva Bezpečnosť práce v organizáciách – 2., 3., 4. ročník Prax - 4. ročník Aktualizácia údajov v kapitolách: 1. Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania 2. Všeobecná charakteristika školy
	4.9.2023	Aktualizácia údajov: 2. Všeobecná charakteristika školy (kapitoly 2.1, 2.2, 2.6, 2.7) 6.1.8 Matematika 6.2.1 Ekonomika a podnikanie Pridanie SKKR/EKR – titulná strana, tabuľky v kapitolách 3, 3.2, 4, 5.1, 5.2, 6, 7, 8 Nová podkapitola 8.1 - Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov
		Aktualizácia údajov: 5.2 Učebný plán učebného odboru – aktualizácia „Poznámky k rámcovému učebnému plánu“ 4.2.1 Kľúčové kompetencie – aktualizácia podľa Dodatku č.7 (Štátny vzdelávací program)

Obsah

1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

2 Všeobecná charakteristika školy

- 2.1 Charakteristika školy
- 2.2 Plánované aktivity školy
- 2.3 Charakteristika pedagogického zboru
- 2.4 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy
- 2.5 Hodnotenie výkonov žiakov
- 2.6 Dlhodobé projekty
- 2.7 Medzinárodná spolupráca
- 2.8 Spolupráca so sociálnymi partnermi
- 2.9 Výchovné poradenstvo
- 2.10 Kariérové poradenstvo
- 2.11 Prevencia drogových závislostí
- 2.12 Prevencia sociálno-patologických javov
- 2.13 Enviromentálna výchova
- 2.14 Zdravotná výchova
- 2.15 Prevencia šikanovania

3 Charakteristika školského vzdelávacieho programu v študijnom odbore 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

- 3.1 Popis školského vzdelávacieho programu
- 3.2 Základné údaje o štúdiu
- 3.3 Organizácia výučby
- 3.4 Podmienky prijatia na štúdium
- 3.5 Zdravotné požiadavky na žiaka
- 3.6 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

4 Profil absolventa študijného odboru bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

- 4.1 Celková charakteristika absolventa
- 4.2 Kompetencia absolventa
 - 4.2.1 Kľúčové kompetencie
 - 4.2.2 Odborné kompetencie

5 Učebný plán študijného odboru

- 5.1 Prevod rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠkVP
- 5.2 Učebný plán študijného odboru
- 5.3 Tabuľka kľúčových kompetencií

6 Učebné osnovy jednotlivých vyučovacích predmetov

- 6.1 Učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov
 - 6.1.1 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Slovenský jazyk a literatúra*
 - 6.1.2 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Anglický jazyk*
 - 6.1.3 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Etická výchova*
 - 6.1.4 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Náboženská výchova*
 - 6.1.5 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Dejepis*
 - 6.1.6 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Občianska náuka*
 - 6.1.7 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Fyzika*
 - 6.1.8 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Matematika*
 - 6.1.9 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Informatika*
 - 6.1.10 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Telesná a športová výchova*
- 6.2 Učebné osnovy odborných predmetov
 - 6.2.1 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Pozemné stavitelstvo*
 - 6.2.2 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Stavebné materiály*
 - 6.2.3 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Psychológia a etika práce*
 - 6.2.4 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Právna náuka v praxi*
 - 6.2.5 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Stavebné stroje*
 - 6.2.6 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Kovové materiály*
 - 6.2.7 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Základy strojárstva*
 - 6.2.8 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Hygiena práce*
 - 6.2.9 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Ochranné zariadenia a prostriedky*
 - 6.2.10 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Cestné stavitelstvo*

- 6.2.11 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Železničné staviteľstvo*
- 6.2.12 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Životné prostredie*
- 6.2.13 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Ekonomika a podnikanie*
- 6.2.14 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Podnikový manažment*
- 6.2.15 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Komunikácia*
- 6.2.16 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Odborné kreslenie*
- 6.2.17 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Bezpečnosť práce v organizáciách*
- 6.2.18 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Protipožiarna a civilná ochrana*
- 6.2.19 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Mosty a tunely*
- 6.2.20 Štruktúra učebných osnov vyučovacieho predmetu *Prax*
- 6.3 Účelové kurzy
- 6.4 Učebné zdroje
 - 6.4.1 Odborná literatúra
 - 6.4.2 Didaktická technika a materiálne výučbové prostriedky
- 7 Podmienky na realizáciu ŠkVP v študijnom odbore bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci**
 - 7.1 Materiálne – technické a priestorové podmienky
 - 7.2 Personálne podmienky
 - 7.3 Organizačné podmienky
 - 7.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
- 8 Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami**
 - 8.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov
- 9 Vnútroň systém kontroly a hodnotenia žiakov**
 - 9.1 Pravidlá hodnotenia žiakov
 - 9.2 Spôsoby hodnotenia žiakov
 - 9.3 Kritéria hodnotenia žiakov
 - 9.4 Celkové hodnotenie
 - 9.5 Hodnotenie a klasifikácia maturitnej skúšky
- 10 Vnútroň systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy**
- 11 Prílohová časť**
 - 11.1 Príloha 1
 - 11.2 Príloha 2

Úvod

Cieľom kurikulárnej reformy je umožniť flexibilnejšiu profiláciu absolventov študijných odborov podľa podmienok školy, vývoja študijných odborov v závislosti od potrieb regionálneho trhu práce, individuálnych schopností a záujmov žiakov. Odborné vzdelávanie a príprava nie je založené na osvojovaní čo najväčšieho objemu faktov, ale smeruje k získaniu kľúčových, všeobecných a odborných kompetencií, ku komplexnejším a prakticky zameraným vedomostiam a zručnostiam, ktoré umožnia rozvoj a celkový úspech jednotlivcov na základe vlastnej aktivity, sebauvedomenia a spolupráce nielen v známych situáciách, javoch a problémoch, ale aj v nových podmienkach ich riešenia a aplikácie. Štátny vzdelávací program (ďalej len „ŠVP“) bol vytvorený v súlade s Medzinárodnou normou pre klasifikáciu vzdelávania (International Standard Classification of Education – ISCED 97) s cieľom sprehľadniť a porovnať vzdelávacie programy na národnej úrovni vzhľadom k štandardným charakteristikám ako sú dĺžka vzdelávania, vstupný vek žiaka do programu, zameranie programu (výchovne, všeobecnovzdelávacie, odborné, praktické), podmienky programu, kvalifikácia, normy certifikácie, možnosti ďalšieho vzdelávania a pod. ISCED je meradlom hodnotenia a porovnávania kvality obsahu vzdelávania.

Vzdelávací program je preto základnou jednotkou klasifikácie ISCED 97. ISCED 3 zodpovedá sekundárnemu - stredoškolskému vzdelávaniu.

Subkategória ISCED 3A charakterizuje vzdelávacie programy určené:

- k príprave žiakov na povolanie, získanie prvej odbornej kvalifikácie a priamy vstup na trh práce,
- získanie prvej odbornej kvalifikácie a možnosti pre vstup aj do ďalších programov na vyšších stupňoch vzdelávania na ISCED 4 alebo 5.

Obsahové zameranie vzdelávacieho programu orientované na odborné vzdelávanie a praktickú prípravu je porovnateľné so zameraním vzdelávacích programov na ISCED 3A.

Štátny vzdelávací program pre odborné vzdelávanie a prípravu (ďalej len „OVP“) vymedzuje predstavu štátu o zameraní, obsahu a výsledkoch OVP pre danú skupinu študijných odborov.

ŠVP je:

- štátom vydaný kurikulárny pedagogický dokument, ktorý vymedzuje záväzné požiadavky na vzdelávanie na stupni vzdelania ISCED 3A pre dané skupiny študijných odborov – vzdelávacie výstupy, ktoré musí žiak po ukončení štúdia dosiahnuť a preukázať,
- záväzný dokument, ktorý sú školy povinné rešpektovať a rozpracovať do svojich školských vzdelávacích programov,
- otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude podľa potrieb a požiadaviek inovovať.

ŠVP je postavený na týchto princípoch:

- znížený dôraz na obsah vzdelávania, zvýšenie dôrazu na požadované kompetencie a výsledky vzdelávania,
- podpora autonómie a zodpovednosti škôl a pluralitného vzdelávacieho prostredia,
- rozvoj individuality každého jednotlivca,
- dôraz na požadované kľúčové kompetencie pre výkon povolania,
- variabilita vzdelávacích programov na úrovni školy a vytvorenie konkurenčného prostredia medzi školami,
- akcent na cieľovú kvalitu osobnosti žiaka ako potenciálneho zamestnanca,
- podpora zvýšenia kvality a efektivity vzdelávania vo vzťahu k rešpektovaniu vzdelávacích potrieb, študijných predpokladov, reálnych vzdelávacích podmienok, špecifických potrieb trhu práce v regiónoch škôl, dosiahnutých výsledkov práce školy, umožnenie rýchlych a potrebných inovácií, zlepšenie pedagogického a sociálneho prostredia,
- posilnenie odbornej a pedagogickej zodpovednosti a autonómie učiteľov,
- záväzný podklad pre tvorbu školských vzdelávacích programov.

Cieľom ŠVP je:

- príprava žiakov na úspešný a zmysluplný osobný, občiansky a pracovný život,
- lepšie uplatnenie absolventov škôl na trhu práce,
- schopnosť prispôbovať sa zmenám na trhu práce v rámci celoživotného vzdelávania,
- poskytovať možnosti ďalšieho vzdelávania.

ŠVP vymedzuje:

- všeobecne záväzný cieľ, obsah, rozsah a podmienky vzdelávania na ISCED 3A pre dané skupiny študijných odborov,
- cieľovú kvalitu osobnosti žiaka, ktorú má žiak po ukončení vzdelávania a prípravy dosiahnuť,
- pravidlá pre tvorbu školských vzdelávacích programov, hodnotenie výsledkov vzdelávania,
- záväzný základ pre stanovenie finančných prostriedkov.

1 Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania

Ciele a poslanie výchovy a vzdelávania v školskom vzdelávacom programe pre študijný odbor vychádza z cieľov stanovených v Zákone č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon). Ciele a poslanie školy vyplývajú z komplexnej analýzy školy na úrovni SWOT a STEPE analýzy.

Vychádzajúc z programových dokumentov Ministerstva školstva, vedy a výskumu Slovenskej republiky Milénium, cieľmi odborného vzdelávania, programového vyhlásenia Vlády Slovenskej republiky, akčného plánu Európskej únie a koncepcie rozvoja školstva Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2010 – 2014 bola škola ustanovená ako **Centrum odborného vzdelávania a prípravy v stavebníctve pre región Žilinského samosprávneho kraja**, ktoré v rámci celoživotného vzdelávania poskytuje:

- **v rámci formálneho vzdelávania** – výchovné a vzdelávacie aktivity uskutočňované v školskom subsystéme vzdelávania stredných škôl s možnosťou flexibilného využitia rôznych stupňov vzdelávania od dvojročných a trojročných učebných odborov, ukončených záverečnou skúškou cez štvorročné študijné odbory, ukončené maturitnou skúškou s možnosťou zvyšovať si vzdelanie formou nadstavbového alebo pomaturitného vzdelania,
- **v rámci neformálneho vzdelávania** – rekvalifikácie, odborné školenia a doplnkové vzdelávanie – pre profesijné organizácie, živnostníkov aj Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, na ktoré získala potrebnú akreditáciu, vydanú akreditačnou komisiou Ministerstva školstva, vedy a výskumu Slovenskej republiky.

Naše ciele v systéme vzdelávania a výchovy spočívajú v skvalitnení prípravy žiakov v oblasti cudzích jazykov a informačných technológií, v cieľavedomom a systematickom rozvoji komunikačných a personálnych schopností žiakov, schopností tvorivo a kriticky riešiť problémy, motivácie žiaka sústavne zdokonaľovať sa a prevzatie zodpovednosti za seba a svoj rozvoj a tvorivosť. Poslaním našej školy nie je len odovzdať vedomosti a pripravovať našich žiakov na povolanie a získanie prvej kvalifikácie, ale aj formovať u mladých ľudí ich postoje, viesť ich k dodržiavaniu etických a ľudských princípov. Škola sa stane otvorenou inštitúciou pre rodičov, sociálnych partnerov a širokú verejnosť s ponukou rôznej vzdelávacej a spoločenskej činnosti.

Naša škola má cieľ nielen vzdelávať, ale aj vychovávať. Naše ciele v systéme výchovy a vzdelávania spočívajú v cieľavedomom a systematickom rozvoji poznávacích schopností, emocionálnej zrelosti žiaka, motivácie k sústavnému zdokonaľovaniu sa, morálnemu správaniu, etiky, sebaregulácie ako vyjadrenia schopnosti prevziať zodpovednosť za seba a svoj rozvoj a tvorivosť. Ciele výchovy a vzdelávania orientované na vytváranie predpokladov celoživotného vzdelávania sú zamerané na:

Posilnenie výchovnej funkcie školy so zámerom:

- vytvárať motiváciu k učeniu, ktorá žiakom umožní pokračovať nielen v ďalšom vzdelávaní, ale aj v kultivovaní a rozvoji ich vlastnej osobnosti,
- vytvárať vzťah k základným ľudským hodnotám ako je úcta a dôvera, sloboda a zodpovednosť, spolupráca a kooperácia, komunikácia a tolerancia,
- umožniť všetkým žiakom prístup ku kvalitnému záujmovému vzdelávaniu a voľnočasovým aktivitám, najmä žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia ako formy prevencie sociálno-patologických javov,
- poskytovať čo najväčšie množstvo príležitostí, podnetov a možností v oblasti záujmovej činnosti – športovej, spoločenskej, IKT technológií,
- poskytovať pre žiakov a širokú verejnosť ponuku vzdelávacích služieb vo voľnom čase,
- formovať ucelený názor na svet a vzťah k životnému prostrediu.

Realizáciu stratégie rozvoja školy s dôrazom na:

- a) **prípravu a tvorbu vlastných školských vzdelávacích programov** s cieľom:
 - uplatňovať nové metódy a formy vyučovania zavádzaním aktívneho učenia, realizáciou medzipredmetovej integrácie, propagáciou a zavádzaním projektového a programového vyučovania,
 - zabezpečiť kvalitné vyučovanie cudzieho jazyka výučbu v jazykových učebniach s akcentom na jazykové kompetencie žiakov v odbornej terminológii, získania kvalifikovaných učiteľov pre výučbu cudzích jazykov a zabezpečením dostupných podmienok pre výučbu cudzieho jazyka v zahraničí,
 - skvalitniť výučbu informačných a komunikačných technológií v špeciálnych odborných učebniach so softwarovým vybavením, podporovaním ďalšieho vzdelávania učiteľov v oblasti informačných technológií v rámci ich kariérneho rastu,
 - zohľadniť potreby a individuálne možnosti žiakov pri dosahovaní vzdelávacích cieľov v študijnom odbore technické lýceum, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, technik energetických zariadení budov,
 - zabezpečiť variabilitu a individualizáciu výučby, využívaním nových foriem vyučovania,
 - rozvíjať špecifické záujmy žiakov,
 - vytvárať priaznivé sociálne, emocionálne a pracovné prostredie na teoretickom a praktickom vyučovaní,
 - zavádzať progresívne metódy v hodnotení žiakov.
- b) **posilnenie úloh a motivácie učiteľov**, ich profesijný a osobný rozvoj s cieľom:
 - podporovať a zabezpečovať ďalší odborný rozvoj a vzdelávanie učiteľov, v rámci ich kariérneho rastu,
 - rozvíjať hodnotenie a sebahodnotenie vlastnej práce a dosiahnutých výsledkov,
 - rozvíjať a posilňovať kvalitný pedagogický zbor jeho stabilizáciou.
- c) **podporu talentu, osobnosti a záujmu každého žiaka** s cieľom:

- vytvárať prostredie školy založené na tvorivo-humánnom a poznatkovo - hodnotovom prístupe k vzdelávaniu s dôrazom na aktivitu a slobodu osobnosti žiaka,
 - rozvíjať edukačný proces na báze skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom - žiakom – rodičom,
 - rozvíjať tímovú spoluprácu medzi žiakmi budovaním prostredia tolerance a radosti z úspechov,
 - odstraňovať prejavy šikanovania, diskriminácie, násillia, xenofóbie, rasizmu a intolerancie v súlade s Chartou základných ľudských práv a slobôd,
 - viesť žiakov k zmysluplnej komunikácii a vyjadreniu svojho názoru,
 - zapájať sa do projektov zameraných nielen na rozvoj školy, ale aj na osvojenie si takých vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré žiakom prispievajú k ich uplatneniu sa na trhu práce na Slovensku a v krajinách Európskej únie a k motivácii pre celoživotné vzdelávanie sa,
 - nadväzovať spoluprácu so stavebnými školami na Slovensku a v EU za účelom konfrontácie úrovne vzdelávania a výmeny skúseností,
 - presadzovať zdravý životný štýl,
 - vytvárať širokú ponuku športových, záujmových a voľnočasových aktivít,
 - vytvárať fungujúci a motivačný systém merania výsledkov vzdelávania,
 - nadväzovať spoluprácu s firmami ako potencionálnymi zamestnávateľmi absolventov školy.
- d) **skvalitnenie spolupráce so sociálnymi partnermi, verejnosťou a ostatnými školami** na princípe partnerstva s cieľom:
- aktívne zapájať potencionálnych zamestnávateľov do tvorby školských vzdelávacích programov, rozvoja záujmového vzdelávania, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku,
 - duálne vzdelávanie
 - spolupracovať so zriaďovateľom na koncepciách rozvoja odborného vzdelávania a prípravy a politiky zamestnanosti v regióne žilinského samosprávneho kraja,
 - zapojiť rodičov do procesu školy najmä v oblasti výchovy mimo vyučovania záujmového vzdelávania a voľnočasových aktivít,
 - podporovať spoluprácu s rodičmi a stavebnými firmami pri príprave a tvorbe školského vzdelávacieho programu,
 - spolupracovať so stavebnými firmami v regióne pri zabezpečovaní praxe žiakov u právnických a fyzických osôb na základe dohody,
 - vytvárať spoluprácu so školami doma a v zahraničí a vymieňať si vzájomne skúseností a poznatky,
 - rozvíjať spoluprácu s nadáciami, so stavebnými organizáciami na zabezpečenie potrieb žiakov.
- e) **zlepšenie estetického prostredia budovy školy a najbližšieho okolia** s cieľom:
- zlepšiť prostredie v triedach a spoločných priestoroch školy,
 - postupne zrekonštruovať špeciálne odborné učebne pre praktickú prípravu žiakov,
 - vybudovať viacúčelové športové ihrisko s umelým trávnikom,
 - dokončiť rekonštrukciu hygienických priestorov školy,
 - upraviť vybrané triedy na rozšírenie doplnkových činností školy vzhľadom na realizáciu kurzov pre verejnosť, zabezpečenie školení a iných vzdelávacích akcií,
 - využiť materiálo-technický a ľudský potenciál pre získanie doplnkových finančných zdrojov, reagovať na vypísané granty a projekty, zapájať sa do projektov Erasmus+,
 - pravidelne sa starať o úpravu okolia školy.

2 Všeobecná charakteristika školy

Žilina je centrom severozápadného Slovenska, jedným z najväčších miest Slovenskej republiky. Je sídlom Žilinského samosprávneho kraja, dôležitým strediskom kultúrnych inštitúcií, sídlom Žilinskej univerzity a stredných škôl rôzneho zamerania.

Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2 v Žiline na Bôriku bola spojená s bývalým materským podnikom Váhostav š.p. Žilina, ktorý začal systematickú výchovu učňovského dorastu zabezpečovať v roku 1960 zriadením učňovského strediska. Váhostav š.p. Žilina, venoval veľkú podporu výchove učňovskej mládeže, a preto pristúpil k budovaniu nového moderného odborného učilišťa v mestskej časti Žilina – Bôrik. Výstavba bola ukončená v roku 1968 a v tom istom roku sa začalo s výučbou v nových priestoroch. Za obdobie svojho trvania škola pripravila pre svoje prevažne stavbárske profesie viac ako 13000 všestranne pripravených stavebných odborníkov.

Od 01.09.2004, po spojení s bývalým SOU stavebným Žilina – Bytčica, ktoré následne zaniklo, patríme k najväčším stavebným školám v regióne. Naša škola, ktorá pomocou školských vzdelávacích programov pripravuje odborných a kvalifikovaných absolventov stavebných a strojárskych profesií je od roku 2013 Centrom odborného vzdelávania a prípravy v stavebníctve v rámci ŽSK.

Silnými stránkami školy na skvalitnenie a rozvoj výchovno-vzdelávacieho procesu sú:

- História a tradícia školy, dobrá propagácia školy,
- Kvalifikovaný manažment školy,
- Kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, dobré vybavenie školy didaktickou technikou, dobré vybavenie dielní PV,
- Otvorenie Centra odborného vzdelávania a prípravy pre stavebníctvo,
- Dostatočné priestorové vybavenie školy,
- Dostatočné technické vybavenie školy,
- Dobré uplatnenie absolventov na trhu práce,
- Právna subjektivita školy,
- Spolupráca so zahraničnými školami,
- Vlastná zväračská škola a stanica emisných kontrol.

Slabou stránkou školy je:

- Nedostatok finančných zdrojov pre výučbu a obnovu objektov školy (strechy, chodníky, okná auly),
- Energetická náročnosť prevádzky areálu školy a dielní,

Príležitosti školy signalizujú:

- Možnosť ďalších foriem štúdia v rámci celoživotného vzdelávania,
- Možnosť realizácie rekvalifikačných kurzov a školení,
- Spolupráca so stavovskými a profesijnými organizáciami a stavebnými firmami pri súťažiach a preškolení pracovníkov stavebných profesií,
- Ubytovanie vo vlastnom školskom internáte, vlastná jedáleň,
- Možnosť zapájať sa do grantových programov EU a MŠVVaŠ.

Prekážky v rozvoji školy sú:

- Klesajúca populačná krivka v SR a regióne,
- Rastúca konkurencia ostatných SOŠ vrátane súkromných,
- Klesajúca kvalita záujemcov o štúdium na SOŠ

2.1 Charakteristika školy

Škola sa skladá z dvoch hlavných budov, ktoré sú 2 - poschodové, z budovy školského internátu a školskej jedálne. Pri vyučovaní moderných technológií, technologických postupov a aplikácie výpočtovej techniky vo vyučovacom procese i v odbornej praxi využívame počítače v odborných učebniach s pripojením na internet. Odborné učebne sú vybavené audio a videotechnikou, data-projektormi a interaktívnymi tabuľami.

Vlastníme aj grafické systémy na kreslenie stavebných konštrukcií a striech AutoCAD a TurboCAD, grafické systémy na kreslenie konštrukcií a programy pre oceňovanie stavebných prác.

Je samozrejmou, že naši učitelia majú v každom kabinete počítač s pripojením na internet a tlačiareň, vo vyučovacom procese používajú notebook. Máme aj vlastnú zrekonštruovanú telocvičňu, nové moderné posilňovne a internát, v ktorom sú všetky izby prebudované na bunkový systém so samostatným sociálnym zariadením, kuchynkou a spoločenskou miestnosťou na každom poschodí.

Na štúdium cudzích jazykov máme učebňu, ktorá je koncipovaná ako jazykové laboratórium. K výučbe odborných predmetov slúžia učebne vybavených didaktickou a výpočtovou technikou.

Centrom praktického vyučovania sú dielne na Bánovskej ceste č.9. Dielne majú adekvátne vybavenie pre zabezpečenie odborných činností v rámci praktického vyučovania. Praktické vyučovanie zabezpečujeme u prvých ročníkov v našich dielnach. Od druhého ročníka žiaci učebných aj študijných odborov vykonávajú praktické vyučovanie aj na pracoviskách fyzických alebo právnických osôb buď skupinovú formou s majstrami odborného výcviku, alebo individuálne u inštruktorov odborného výcviku. Úsek praktického vyučovania má k dispozícii niekoľko nových či zmodernizovaných dielní - dielňu pre ručné spracovanie dreva a kovov, murársku a inštalatérsku dielňu, dielňu pre obklady a dlažby, inštalatérsku učebňu, kde žiaci môžu reálne skúšať montáž

rozvodov vody, kanalizácie a vykurovania s následným odskúšaním funkčnosti a kvality, ďalej elektrotechnické laboratórium a dve moderne vybavené smart učebne pre odbor technik energetických zariadení budov, mechanik stavebnoinštalačných zariadení a inštalatér, ďalej autoopravárenskú dielňu, stanicu emisnej kontroly č. 0287 a vlastnú certifikovanú zvaračskú školu č. 238.

V rámci praktického vyučovania sa pre žiakov realizujú aj odborné prezentácie, prednášky a školenia s praktickými ukážkami, ktoré zabezpečujeme v rámci Centra odborného vzdelávania a prípravy pre stavebníctvo.

Tak ako v iných odvetviach, aj v stavebníctve sa digitalizácia dostáva do popredia spolu s novými inováciami a technológiami, ktoré ovplyvňujú proces stavby, úsporu energií a používanie nových materiálov. Aby sme sa prispôsobili moderným trendom, snažíme sa vo vyučovaní využívať mnohé prvky a technológie automatizácie a digitalizácie stavebných procesov, energetického manažmentu budov a pracovať s rôznymi riešeniami v oblasti úspory energií.

Neustále sa snažíme modernizovať priestory teoretického a praktického vyučovania. Žiaci využívajú elektrotechnické laboratórium a dve moderne vybavené SMART učebne pre odbor technik energetických zariadení budov, mechanik stavebnoinštalačných zariadení a inštalatér. V roku 2022 otvorila škola cez svojho zriaďovateľa novú halu pre drevo odbory s novým vybavením v náklade 1 380 000 € (hrúbkovačka, CE zrovnávačka, formátovacia píla, reťazová dlabačka, hobľovací a profilovací CNC automat). Ako jediná stavebná škola v kraji organizujeme medzinárodnú súťaž praktických zručností a teoretických vedomostí v stavebných profesiách s názvom „Mladý stavbár“. Pre deviatakov organizujeme Deň otvorených dverí, možnosť napísať si prípravné testy k prijímacím skúškam z matematiky a slovenského jazyka a spoluprácu so základnými školami v rámci technickej výchovy, kde si žiaci priamo na pracovisku môžu vyskúšať svoje zručnosti.

Pravidelne sa zúčastňujeme medzinárodných odborných súťaží, kde získavame pódiové umiestnenia, čím dokazujeme, že žiakom poskytujeme kvalitnú prípravu. Medzinárodné projekty realizujeme vďaka programu Erasmus+. Výmenné stáže dávajú možnosť žiakom zdokonaľovať sa, vedú ich k samostatnosti a zvyšujú tak ich flexibilitu na pracovnom trhu. Okrem žiakov sa stáží zúčastňujú aj učitelia odborných predmetov a majstri odborného výcviku.

2.2 Plánované aktivity školy

Našou prioritou je patriť medzi školy s vysokým štandardom, kvalitou, spoľahlivosťou a profesionalitou v poskytovaní výchovy a vzdelávania, reprezentácia školy na verejnosti a snaha rozvíjať také aktivity, ktoré vedú k využívaniu najmodernejších metód a prostriedkov v edukačnom procese. Počas celého školského roka sa zapájame do rôznych aktivít s cieľom pestovať u našich detí zdravé sebavedomie, poznávať nových ľudí, vedieť vystupovať na verejnosti, viesť ich k zdravej súťaživosti a podobne.

Dosahovanie požadovaných aktivít a vhodná prezentácia školy sú výsledkom kvality vzdelávania. Škola sa bude snažiť v priebehu ďalších rokov vytvoriť a zabezpečiť všetky podmienky pre skvalitnenie života na škole pomocou týchto aktivít:

Záujmové útvary – mimoškolská činnosť

- Angličtina v literatúre 1
- Angličtina v literatúre 2
- Angličtina vo filme
- AutoCAD v geodézii
- Basketbal
- Budem mladý projektant
- Crossfit
- Elektroinštalačný
- Enviromentálny krúžok
- Florbal
- Futsal
- História drevostavieb
- Kondičné posilňovanie
- Krúžok anglickej konverzácie
- Krúžok spoločenských hier
- Matematika v praxi
- Mladý elektrotechnik
- Netradičné stavby vo svete
- Nohejbal
- Pestovateľský krúžok
- Popoludnie s angličtinou
- Projektovanie v stavebníctve
- Slovenský jazyk a literatúra v súčasnosti
- Šachový krúžok – logické hry
- Tlmočíme z angličtiny
- Turistický krúžok
- Tvorivá dielňa
- Tvorivá dielňa v gastronómii
- Varíme chutne a zdravo
- Z pera redaktora

Súťaže

- Medzinárodná súťaž „Mladý stavbár“ - Žilina
- Medzinárodná súťaž remeselných zručností v odbore murár – Vysoké Mýto, ČR
- Súťaž „Tímový záchranár – hasič“ - Žilina
- Medzinárodné remeselné hry – Třinec, ČR
- Medzinárodná súťaž zručností žiakov stredných škôl v odboroch murár a tesár – Kyjov, ČR
- Majstrovstvá SR strechárskych remesiel žiakov – CONECO - Bratislava
- Súťaž „MURÁR“ – Nitra
- Súťaž z predpisov BOZP, Bratislava
- Medzinárodná súťaž remeselných zručností „SKILL“
- Pohár a kryštáľová guľa SYSTHERM – Sušice, ČR
- Medzinárodná súťaž odborných zručností – Vyškov, ČR

Športové akcie

- Školský nohejbalový turnaj
- Okresný turnaj v plážovom volejbale
- Stolný tenis
- Školský futbalový turnaj
- Školský florbalový turnaj
- Okresná futsalová liga
- Silový trojboj

Exkurzie

Organizácia exkurzií je súčasťou teoretického vyučovania. Exkurzie sa konajú v každom ročníku s pedagogickým dozomom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov odboru štúdia a plánuje sa v ročnom pláne školy. Exkurzie z odborných predmetov sa zameriavajú na poznávanie nových výrobných technológií, nových materiálov, ekologických stavieb, prezentácie a výstavy nových výrobkov a technológií. Cieľom zahraničných odborných exkurzií je podporiť a posilniť záujem žiakov o komunikáciu v cudzom jazyku.

Odborné exkurzie – stavebníctvo

- Architektonické pamiatky mesta Žilina
- Odborné laboratórium ŽU – Žilina / výstavba cesty – Žilina
- Rekonštrukcie objektov - Žilina
- Rodinné domy – stavebné materiály - Žilina
- Kúpeľňové štúdiá – Žilina
- Obnova pamiatok – Žilina
- Rekonštrukcie objektov v historickom centre - Žilina
- Parkoviská, zastávky MHD, mosty – Žilina
- Nitra – DOMEXPO
- Nitra –Aquatherm
- Alca – Břeclav
- Immregas - Trenčín
- CONECO – Bratislava
- Montované drevostavby – Žilina
- Adaptácie, rekonštrukcie objektov – Žilina
- CEIT –V. Diel – Žilina (zakladanie a montáž hrubej stavby)
- Partnerská škola – Kyjov, Vysoké Mýto – ČR
- Obalovačka asfaltu - Višňové
- ORHZZ – Martin, Žilina
- Autosalón – Nitra, Bratislava
- Meracie laboratórium VUD – Žilinská univerzita, Žilina

Odborné exkurzie – všeobecnovzdelávacie predmety

- Vodné dielo Žilina
- Kultúrno-architektonické pamiatky – Viedeň, Rakúsko
- Múzeum Pavla Országha Hviezdoslava - Dolný Kubín
- Rodný dom Martina Kukučina – Jasenová
- Návšteva Parlamentu SR – Bratislava
- Návšteva Múzea v Osvienčime – Poľsko
- Návšteva hradu Strečno
- Ružomberok – Černová – Martin
- Pochod vďaka v rámci Týždňa boja proti drogám
- Po stopách romantizmu – Múzeum Janka Kráľa - Liptovský Mikuláš
- Po stopách romantizmu - Galéria Ľudovíta Fullu – Ružomberok

- Múzeum SNP – Banská Bystrica
- Návšteva knižnice – Žilina
- Slovenská národná knižnica + Slovenské národné literárne múzeum – Martin
- Po stopách romantizmu – rodisko L. Štúra
- Nová Synagóga, Žilina

Spoločenské a kultúrne podujatia

- Návšteva divadelných predstavení v Mestskom divadle Žilina
- Deň otvorených dverí školy, Virtuálny Deň otvorených dverí
- Burza informácií stredných škôl
- Výchovo – vzdelávacie podujatia
- Ekotopfilm

Mediálna propagácia

- Web školy, Facebook, Instagram, Youtube
- Prezentácia školy v partnerských školách
- Prezentácia školy v regionálnej tlači MY – Žilinské noviny, MY – Kysucké noviny, MY – Oravské noviny, MY – Liptovské noviny, Žilinský večerník, Regionpress, časopis Strechu strechárov, regionálnych TV staníc
- Virtuálna prehliadka školy
- Letáky a informačné materiály o škole

Besedy a pracovné stretnutia

- Ako na trh práce
- Prednášky organizované Pedagogicko-psychologickou poradňou v Žiline
- Ako sa správne učiť
- Šikanovanie
- Odbúranie stresu na maturitných a záverečných skúškach
- Finančná gramotnosť
- Ako sa pripraviť na konkurz?
- Prevencia drogových závislostí
- Nepriaznivé dôsledky fajčenia a alkoholu
- Nelátkové závislosti
- Trestnoprávna zodpovednosť mládeže
- Nábory polície a armády
- Prevencia proti AIDS a HIV – Červené stužky
- Protidrogové výchovné koncerty

Všetky aktivity sa realizujú s pedagogickými zamestnancami školy, žiakmi a sociálnymi partnermi. Aktivity sú určené predovšetkým žiakom, učiteľom, rodičom, zamestnávateľom a širokej verejnosti. Víťame všetky ďalšie návrhy a možnosti na aktivizáciu práce školy.

2.3 Charakteristika pedagogického zboru

Stabilizovaný pedagogický zbor vrátane majstrov odborného výcviku a vychovávateľov je zárukou kvalitnej prípravy a starostlivosti o výchovu a vzdelávanie žiakov. Všetci učitelia spĺňajú požiadavky na odbornú a pedagogickú spôsobilosť. Riaditeľ školy, zástupcovia pre jednotlivé úseky a výchovný poradca školy majú okrem odbornej a pedagogickej spôsobilosti aj zákonom predpísané vzdelanie v oblasti výchovného poradenstva a školského manažmentu.

2.4 Ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov školy

Podrobný a konkrétny plán ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov školy je súčasťou ročného plánu kontinuálneho vzdelávania pedagogických pracovníkov školy.

Manažment školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- Uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe.
- Príprava pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT.
- Príprava pedagogických zamestnancov na tvorbu školského vzdelávacieho programu.
- Motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebazvdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti (aj prostredníctvom zahraničných stáží).
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.
- Sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied, ako aj z odboru.

- Príprava pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, kariérový poradca, predseda predmetovej komisie, atď.
- Zhromažďovanie a rozširovanie progresívnych skúsenosti z pedagogickej a riadiacej praxe, podnecovať a rozvíjať tvorivosť pedagogických zamestnancov.
- Sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.
- Príprava pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie.
- Rozvíjanie právneho vedomia zamestnancov v oblasti riadenia škôl, orientácie v platnej školskej legislatíve.
- Zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, zručnosť v riešení záťažových situácií v škole, spôsobilosť pre tvorbu efektívnych vzťahov.
- Kvalita vzdelávania a nie formálne získavanie certifikátov a kreditov.

2.5 Hodnotenie výkonov žiakov

Overovanie vedomostí a hodnotenie žiakov sú nástroje, ktoré pomáhajú v procese vzdelávania dosahovať výchovné a vzdelávacie ciele a smerujú k zvládnutiu základných kompetencií. Hodnotenie usmerňuje účasť žiaka na poznávaní, podnecuje jeho aktivitu a ďalšiu motiváciu. V prostredí školy ovplyvňuje aj vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi.

Stredná odborná škola stavebná má podrobne rozpracovaný interný predpis „*Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov*“. Cieľom tohto predpisu je usmerniť postup pedagogických zamestnancov pri hodnotení a klasifikácii žiakov na základe príslušných právnych predpisov platných v čase ich vydania. Základ pre hodnotenie a klasifikáciu správania a prospechu tvorí platná legislatíva a metodické pokyny vydané Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky. Zásady hodnotenia a klasifikácie sa vzťahujú na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov v študijných predmetoch, správaní, klasifikácii celkového prospechu žiaka, ukladaní výchovných opatrení, určovaní postupu do vyššieho ročníka, klasifikácia žiaka s vývinovými poruchami učenia a klasifikácie a hodnotenia maturitnej skúšky.

Predmetom hodnotenia sú výsledky, ktoré žiak dosiahol vo vyučovacích predmetoch. V procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje práva dieťaťa a správa sa voči žiakovi humánne. Vo výchovno-vzdelávacom procese učiteľ uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie. Za hodnotenie vyučovacieho predmetu je zodpovedný učiteľ. Hodnotí podľa kritérií, s ktorými zoznámí žiakov preukázateľným spôsobom na začiatku školského roka. Každý vyučujúci predmetu je povinný pred začatím vyučovania zoznámť žiakov s programom, s názvom jednotlivých tematických celkov a s požiadavkami kladenými na žiaka. Učiteľ oznamuje výsledok každej klasifikácie a hodnotenia a poukazuje na klady a nedostatky hodnotených prejavov, výkonov a praktických prác.

2.6 Dlhodobé projekty

Projektčná činnosť je súčasťou vzdelávacieho procesu. Zaraďovanie projektov rôznych časových dĺžok a foriem prebieha v jednotlivých predmetoch aktuálne v závislosti na možnostiach a danom učive. Naša škola dlhodobo využíva možnosti rozvojových projektov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Niektoré z ukončených projektov: Projektové vyučovanie, Vyučovanie podporované počítačom, Národný projekt „Rozvoj stredného odborného vzdelávania“ (marec 2013 – december 2015), Národný projekt „Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP“ (2017-2020), „Vráťme šport do škôl“ - ŽSK (apríl 2022 – október 2022), "Smart technológie v SPP" – Ekofond SPP (september 2021 – december 2022).

Aktuálne realizované projekty:

Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre stavebníctvo (2013 - súčasnosť)

"Škola Smart v stavebníctve a reštaurovaní stavieb" (máj 2021 – jún 2023)

Výstupy z týchto projektov prispievajú k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu v oblasti využívania interaktívnych metód vyučovania a zvyšovania počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov. Škola bola zapojená aj do projektov financovaných z ESF „Národný projekt ďalšieho vzdelávania učiteľov odborných predmetov v oblasti ukončovania štúdia na stredných školách“, ktorého cieľom bola príprava učiteľov na tvorbu tém a kritérií hodnotenia sumatívneho hodnotenia žiakov.

2.7 Medzinárodná spolupráca

Naša škola realizuje každoročne od školského roku 2009/2010 európske projekty v rámci programu Erasmus+. Ich cieľom je umožniť mladým ľuďom otvoriť brány do pracovného sveta, v ktorom dokážu, že kvalitný odborník sa nikdy nestratí. Mnohí žiaci sa vďaka takýmto projektom dostanú prvýkrát do zahraničia, kde majú možnosť spoznať technologické postupy a materiály používané v zahraničí a rozšíria si svoje odborné a jazykové kompetencie, spoznajú inú krajinu, jej históriu a kultúru.

Momentálne naša škola spolupracuje so strednými školami a vzdelávacími centrami v Česku, Poľsku, Nemecku, Rakúsku, Taliansku, Španielsku a Portugalsku.

Naším dlhodobým cieľom je podporovať realizovanie medzinárodných projektov, pretože majú pre žiakov veľký prínos nielen po stránke profesijnej, ale aj osobnej a kultúrnej. Medzinárodné projekty sú zamerané na výmenné pobyty žiakov, spojené so

vzdelávaním a poznávaním kultúry a prírodného bohatstva krajín stredoeurópskeho priestoru. Taktiež účasť pedagogických zamestnancov a majstrov odborného výcviku na mobilitných projektoch prináša nové obzory do vyučovacieho procesu. Hlavnou úlohou medzinárodnej spolupráce je:

- Podieľať sa na spoločných projektoch, ktoré by zabezpečili efektívny transfer poznatkov a skúseností.
- Posilniť a skvalitniť jazykovú prípravu žiakov (konverzačnú, odbornú).
- Posilniť a skvalitniť odbornú (teoretickú a praktickú) prípravu žiakov (transfer inovácií).
- Posilniť a rozvíjať osobnostné predpoklady žiakov.
- Inovovať a zatriktívniť vyučovací proces.
- Podporiť profesionálny rast pedagogických pracovníkov.
- Prezentovať vlastnú školu, mesto a krajinu.
- Spoznávať inú kultúru, históriu a životný štýl.
- Nadväzovať kontakty v rámci kariérneho rastu.
- Lepšie uplatnenie sa na trhu práce.

Medzinárodné projekty realizované do roku 2016:

- Program Cezhraničnej spolupráce PL-SK 2007-2013 – I. výzva
- Program Cezhraničnej spolupráce PL-SK 2007-2013 – II. výzva
- Mladý tesár 21.storočia
- Inovatívne technológie v rukách mladých remeselníkov
- Nové horizonty žilinských stavbárov
- Spoločne pre zelenú Európu
- Nové zručnosti – úspešná cesta do sveta práce

2016

Výmenný pobyt žiakov – Bologna, Taliansko (október 2016)

2017

Výmenná stáž žiakov – Frankfurt/Oder, Nemecko (september 2017)

Výmenná stáž učiteľov – Zistersdorf, Rakúsko (október 2017)

Výmenná stáž žiakov – Opole, Poľsko (október 2017)

2018

Výmenná stáž žiakov – Zistersdorf, Rakúsko (apríl 2018)

Výmenný pobyt učiteľov v Žiline z Palerma, Taliansko (apríl 2018)

Výmenná stáž učiteľov – Cottbus, Nemecko (máj 2018)

Výmenná stáž žiakov – Frankfurt n/Odrou, Nemecko (september 2018)

Výmenná stáž žiakov – Barcelos, Portugalsko (september-október 2018)

Výmenná stáž žiakov – Foligno, Taliansko (október 2018)

2019

Medzinárodný workshop – Strategické partnerstvo (opis projektu)

Výmenná stáž žiačok z Poľska (február – marec 2019)

Výmenná stáž učiteľov – Poznaň, Poľsko (marec 2019)

Výmenná stáž žiakov – Rakúsko (marec-apríl 2019)

Výmenná stáž žiakov a učiteľov – Španielsko (máj 2019)

Výmenná stáž žiakov, učiteľov a zamestnávateľa – Frankfurt n/Oder (september 2019)

Návšteva zo Španielska v rámci programu Erasmus+ (október 2019)

Výmenná stáž učiteľov – Foligno, Taliansko (október 2019)

Výmenná stáž žiakov – Barcelos, Portugalsko (október 2019)

Výmenná stáž žiakov – Eisenhüttestadt, Nemecko (november 2019)

2021

Výmenná stáž učiteľov – Jelgava, Lotyšsko (august 2021)

Erasmus+ stáž v Španielsku (september 2021)

SOŠ stavebná v Žiline ukončila projekt Erasmus+ 2019 (október 2021)

Učitelia z Litvy a Lotyšska u nás (november 2021)

2022

Výmenná stáž žiačok – Frankfurt nad Odrou (apríl 2022)

Výmenná stáž žiakov – Zistersdorf, Rakúsko (máj 2022)

Stáž učiteľov a MOV – Málaga, Španielsko (jún-júl 2022)

Výmenná stáž žiakov – Granada, Španielsko (september 2022)

Výmenná stáž žiakov – Granada, Španielsko (október 2022)

Výmenná stáž žiakov – Braga, Portugalsko (november 2022)

2023

Konferencia učiteľov a MOV – Jelgava, Lotyšsko (marec 2023)
Stáž učiteľov SŠ stavební, Třebíč – Žilina (marec 2023)
Výmenná stáž žiakov – Frankfurt nad Odrou, Nemecko (marec 2023)
Výmenná stáž žiakov – Pontevedra, Španielsko (apríl 2023)
Výmenná stáž žiakov – Zistersdorf, Rakúsko (apríl 2023)

2.8 Spolupráca so sociálnymi partnermi

Škola rozvíja všetky formy spolupráce so sociálnymi partnermi a verejnosťou. Predovšetkým sa zameriava na pravidelnú komunikáciu so žiakmi, ich rodičmi, zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami.

Spolupráca s rodičmi

Rodičia sú členmi Rady školy. Všetci sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov na triednych schôdkach a konzultáciami s vyučujúcimi. Majú možnosť sledovať priebežné študijné výsledky prostredníctvom EDUPAGE. Zároveň sú rodičia informovaní o aktuálnom dianí na škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom webu školy, cez EDUPAGE školy, cez Facebook a Instagram. Majú k dispozícii aj portfólio žiaka v rámci jeho osobného spisu. Sme maximálne otvorení všetkým možnostiam spolupráce, racionálnym pripomienkam a podnetom.

Spolupráca so školami

Podstatou spolupráce s inými školami nielen v rámci Slovenskej republiky, ale aj v zahraničí je výmena skúseností učiteľov vo výchovnovzdelávacom procese, výmena skúseností a poznatkov zo zavádzania novej reformy vzdelávania a jej aplikácie do praxe, výmenné pobyty učiteľov a žiakov, organizovanie odborných súťaží a pod.

Škola dlhodobo spolupracuje s týmito školami: Stredná odborná škola drevárska a stavebná Krásno nad Kysucou, Stredná odborná škola sv. Jozefa Robotníka Žilina, SOŠ technická Námestovo, SOŠ Považská Bystrica, Střední odborní učiliště Kyjov (Česká republika), VOŠS a ŠS stavební Vysoké Mýto (Česká republika), Střední škola stavební Třebíč (ČR), SOŠ stavebná, Opole (Poľsko), Praktická škola Frankfurt nad Odrou, (SRN), Praktická škola, Zisterdorf (Rakúsko).

Zamestnávateľa

Škola aktívne spolupracuje s kmeňovými a zmluvnými zamestnaneckými organizáciami. Spolupráca je zameraná hlavne na poskytovanie odborného výcviku, materiálne-technické zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu, tematické prednášky, besedy a súťaže, sprostredkovanie rôznych zaujímavých exkurzií a výstav. Zástupcovia zamestnávateľov sa zúčastňujú pravidelne na zasadnutiach Rady školy, aktívne pôsobia v rámci odborného výcviku ako inštruktori a sponzori. Poskytujú škole neoceniteľné písomné informácie – študijné texty a prospekty, ktoré supľujú nedostatok učebníc v odborných predmetoch. Spolupracujú pri štruktúrovaní sumatívnych didaktických testov v odbornom výcviku, poskytujú odbornú literatúru pre teoretické vyučovanie a sprostredkujú aktuálne informácie o zmenách a vývoji nových technológií, spolupracujú pri organizácii odborných súťaží zručnosti. Väčšina zamestnávateľov zamestnáva aj našich absolventov po ukončení štúdia.

Budúci zamestnávateľa absolventov považujú za dôležité, aby praktická príprava prebiehala pod vedením odborníkov, aby mali žiaci možnosť kontaktu so zamestnávateľskou sférou už v priebehu štúdia, boli zoznamovaní s najnovšími technológiami a trendmi v danom odbore a boli schopní uplatňovať teoretické poznatky v praxi. Ďalším dôležitou požiadavkou je výchova žiakov k väčšej samostatnosti, schopnosti vedieť samostatne riešiť úlohy a rozhodovať sa pri riešení problémov. Väčší dôraz by sa mal taktiež brať na aktívne používanie cudzieho jazyka a schopnosť komunikovať.

Iní partneri

Škola aktívne spolupracuje v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu a výchovy mimo vyučovania s ďalšími partnermi: so zriaďovateľom pri naplňaní vízie školy, Republikovou úniou zamestnávateľov a Slovenskou obchodnou a priemyselnou komorou pri organizovaní ukončovania štúdia, priamo riadenými organizáciami MŠ SR, centrami pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v rámci preventívnych opatrení, a pod. Medzi najväčšie spolupracujúce firmy patria VÁHOSTAV-SK-PREFA, s.r.o., Horný Hričov, VHS-DaM, s.r.o. - prevádzka Horný Hričov, VISTO s.r.o., VEKAM s.r.o., SFINGA Sňahničan, Giacomini Slovakia s.r.o.

Spolupracujeme aj s nasledovnými stavovskými a profesijnými organizáciami: Slovenská živnostenská komora, Republiková únia zamestnávateľov, Slovenská obchodná a priemyselná komora, Cech strechárov Slovenska, Zväz stavebných podnikateľov Slovenska, Zväz spracovateľov dreva, Slovenský živnostenský zväz a Cech vykurovania, tepelnej techniky a inštalácií.

Duálne vzdelávanie

Duálne vzdelávanie ako také funguje od roku 2015, kedy bol vydaný zákon č. 61/2015 Z. z. O odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Naša škola sa v roku 2013 zapojila ako jedna z troch škôl na Slovensku do národného pilotného projektu s názvom Rozvoj stredného odborného vzdelávania v sektore stavebníctva. Cieľom projektu bolo zavedenie duálneho vzdelávania do praxe. Výhodou našej školy bolo, že máme skúsenosť v rámci praktického vyučovania s individuálnym odborným výcvikom, ktorý je obdobou duálneho vzdelávania, ale nemá také benefity podporované štátom, ako duálne vzdelávanie.

Duálne vzdelávanie je systém odborného vzdelávania, ktorý spája teoretické vyučovanie na škole a praktické vyučovanie u konkrétneho zamestnávateľa. Zamestnávateľovi to umožňuje získať svojich budúcich zamestnancov bez nutného zapracovania a nákladov na nábor pracovnej sily.

Medzi najvýznamnejšie výhody treba určite zaradiť to, že žiaci získavajú pracovné návyky a zručnosti, pracujú s najmodernejšími technológiami, majú nárok na pracovné oblečenie a stravu, pravidelný finančný príspevok a samozrejme to najdôležitejšie je perspektíva a istota budúceho zamestnania. Čo sa týka firiem, tie si môžu zase pripraviť žiaka už počas štúdia a po jeho skončení majú zamestnanca, ktorý má prax a vedia, aké má pracovné návyky a čo od neho môžu očakávať.

Spolupracujeme s nasledovnými zamestnávateľmi: M & G – IRON, s.r.o., KAMON, s.r.o., PREFA INVEST, a.s., FINES, a.s., MARUNA s.r.o., ARTCO s.r.o., Bohuslav Ondruš.

2.9 Výchovné poradenstvo

Výchovný poradca školy poskytuje poradenské a informačné služby v oblasti výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie.

Hlavné ciele výchovného poradcu:

- plní úlohy školského poradenstva v otázkach výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie detí, ako aj v oblasti prevencie problémového a delikventného vývinu detí,
- venuje osobitnú pozornosť žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia, žiakom so ZPS, nadaným a talentovaným žiakom,
- poskytuje konzultácie žiakom a ich zákonným zástupcom pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov, informuje ich o otázkach štúdia na stredných školách a na vysokých školách, pri voľbe povolania,
- sprostredkúva prepojenie školy s poradenskými zariadeniami a inými odbornými zariadeniami zaoberajúcimi sa starostlivosťou o deti,
- poskytuje metodickú a informačnú pomoc pedagogickým pracovníkom školy a zákonným zástupcom dieťaťa,
- vyhľadáva a mapuje výchovné problémy školy a svoju činnosť zameriava aj na prevenciu,
- pravidelne monitoruje výchovnovzdelávacie výsledky žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami a pri ich výchove a vzdelávaní spolupracuje so školskými poradenskými centrami.

2.10 Kariérové poradenstvo

Kariérové poradenstvo školy poskytuje poradenské a informačné služby v oblasti výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie.

Hlavné ciele kariérového poradcu :

- Prehĺbiť znalosti o špecifikách poradenstva a kariérovej výchovy na SOŠ, dôležitosť systematického prístupu a spolupráce celého pedagogického zboru,
- Rozšíriť poznatky o kariérovej výchove ako o spôsobe sprevádzania žiaka SOŠ tak, aby bolo poskytované rovnako všetkým žiakom, aby bolo orientované na prax, aby bralo zreteľ na žiaka v zmysle jeho schopností, zručností a záujmov, a aby zároveň zohľadňovalo prospech celej spoločnosti.
- Rozšíriť vedomosti v oblasti networkingu – informovanosti a spolupráce so subjektmi, pôsobiacimi v regiónoch, ktoré môžu vplyvať na zvýšenie rozvoja a uplatniteľnosti žiakov počas celého obdobia štúdia, ako aj po ukončení štúdia.
- Získať zručnosti vedenia rôznych foriem rozhovoru s cieľom smerovania žiaka ku kariérovej zrelosti a formovania postojov žiaka (pozitívny postoj k sebe samému, k povolaniu, k okoliu, hodnotám...).
- Naučiť sa tvoriť pracovné portfólio žiaka a pracovať s danými informáciami pri individuálnych stretnutiach so žiakom, využívať ich pri skupinových a hromadných aktivitách (behaviorálne nácviky zručností, potrebné pre získanie a udržanie si zamestnania, pre potreby osobného marketingu žiaka, kariérového plánovania a rozvoja, samoobslužných aktivít žiaka/self manažment žiaka pre prácu s informáciami o trhu práce a podobne).
- Získať zručnosti a skúsenosti formou zážitku na sebe v rámci sociálno-psychologického výcviku – rôznych foriem v oblasti individuálnych, skupinových a hromadných aktivít v oblasti kariérového poradenstva, výchovného poradenstva, kariérovej výchovy a zvládania stresu a nadmernej záťaže.
- Doplniť a prehĺbiť poznatky z oblasti pracovno-právnych vzťahov vzhľadom na pracovno-právne a personálne náležitosti vstupu a udržania si zamestnania absolventov SOŠ.

2.11 Prevencia drogových závislostí

Cieľom prevencie je predísť užívaniu návykových látok vrátane alkoholu a tabaku alebo ho oddialiť do čo najneskoršieho veku, keď sú už dospelávajúci relatívne odolnejší. Ďalším cieľom je obmedziť alebo zastaviť experimentovanie s návykovými látkami, aby sa predišlo škodám na telesnom alebo duševnom stave. Prevencia má zásadne za cieľ **posilniť individuálnu zodpovednosť jednotlivca** za svoje zdravie i zdravie iných, ako aj umožniť túto zodpovednosť realizovať. Odporúča sa **rozvíjať informačné a vzdelávacie programy** o zdravom spôsobe života alebo prevencii zdraviu škodlivých javov tak, aby boli zdrojom informácií pre cieľovú skupinu.

Obsahová náplň práce koordinátora

Smerom k vedeniu školy: predložiť plán práce školy v oblasti prevencie drogových závislostí, viesť evidenciu a dokumentáciu žiakov s možnými sklonmi k drogovej závislosti, poskytovať informácie o možnostiach spolupráce s CVPP a PPP, ako aj s nadväznými inštitúciami a organizáciami, spolu s výchovnou poradkyňou riešiť priestupky žiakov v súvislosti so zneužívaním drog,

Smerom k triednym učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom: pomáhať triednym učiteľom v otázkach poradenstva pri riešení problémov súvisiacich so zneužívaním drog, pomáhať pri organizovaní a zabezpečovaní preventívnych aktivít so žiakmi, sprostredkovať a dohliadať na realizáciu opatrení a doporučení CVPP a PPP s ohľadom na problémových žiakov v uvedenej oblasti, spolupracovať s triednymi učiteľmi pri výbere žiakov do rovesníckej prevencie,

Smerom k rodičom: zvyšovať informovanosť rodičov o možnosti a rizikách zneužívania drog, oboznamovať rodičov žiakov zaradených do starostlivosti CVPP o konkrétnych krokoch a postupoch pri riešení problémov i o možnostiach ďalšieho odborného poradenstva,

Smerom k žiakom: zabezpečovať realizáciu preventívnych aktivít a programov pre žiakov, realizovať individuálne poradenstvo pre ohrozených a rizikových žiakov, realizovať prieskumy aktuálnej situácie v užívaní drog,

Smerom k CVPP a PPP: udržiavať trvalý kontakt s pracovníkmi CVPP pri realizácii a riešení opatrení a doporučení pre problémových žiakov, aktívne sa zúčastňovať na pracovných poradách, seminároch a školeniach usporiadaných CVPP v rámci svojho ďalšieho odborného rastu a vzdelávania.

Aktivity v rámci prevencie závislostí:

- prieskum drogovej scény na škole pomocou dotazníka
- tvorba plagátov a výtvarných prác
- realizovanie prevencie v rámci predmetu EV, NV, ON a v rámci triednických hodín
- spolupráca s CVPP a PPP pre SŠ, organizáciami pôsobiacimi v oblasti prevencie
- využívanie videoprogramov s programom prevencie, diskusie, aktivity, workshopy
- preventívne protidrogové výchovné koncerty
- využívanie zážitkových foriem práce so študentmi, ktoré sú zamerané na formovanie či zmenu postoja k drogám
- informovanie rodičov o rizikách závislosti
- využívanie nástenných novín, schránky dôvery

2.12 Prevencia sociálnopatologických javov

Základným princípom Strategického plánu Národnej spoločnosti pre prevenciu kriminality, trestné právo a súdnictvo v oblasti prevencie sociálno-patologických javov u detí a mládeže je výchova detí a mládeže k zdravému životnému štýlu, k osvojeniu pozitívneho sociálneho správania sa a rozvoju osobnosti.

Pôsobenie na mladú generáciu prioritne musí mať výchovno-vzdelávací charakter. Musí ísť o proces vytvárania a upevňovania morálnych hodnôt, zvyšovania sociálnej kompetencie detí a mládeže, o rozvoj znalostí, ktoré vedú k odmietaniu všetkých foriem seba deštrukcie, prejavom agresivity a porušovaniu zákona.

Škola a školské zariadenie musí na seba vziať povinnosť poskytovať ponuku takých činností a podmienok, ktoré vedú k získaniu potrebných sociálnych znalostí. Musí v zvýšenej miere prevziať aj výchovnú úlohu, pretože dnešná rodina v tomto smere veľakrát plní len niektoré zo svojich niekdajších základných funkcií.

Obsahová náplň práce koordinátora

- plniť úlohy školského poradenstva v otázkach prevencie sociálno-patologických javov,
- venovať pozornosť žiakom zo znevýhodneného sociálneho prostredia, u ktorých je zvýšené riziko vývinu sociálno-patologických javov,
- zabezpečovať koordináciu prevencie ako integrálnej súčasťi výchovno-vzdelávacieho procesu,
- spolupracovať s vedením školy, triednymi učiteľmi, výchovným poradcom a ostatnými pedagogickými zamestnancami školy, s príslušnou pedagogicko-psychologickou poradňou, ktorá poskytuje školám metodickú pomoc,
- iniciovať preventívne aktivity a v rámci prevencie poskytovať preventívno-výchovné konzultácie žiakom a ich rodinným zástupcom,
- monitorovať aktuálny stav výskytu sociálno-patologických javov a priebežne informovať žiakov, ich rodičov, prípadne zákonných zástupcov o preventívnych aktivitách školy, o možnostiach spolupráce s poradenskými a preventívnymi odbornými zariadeniami v prípade pomoci ohrozeným deťom,
- vzdelávať a zdokonaľovať svoju odbornosť a spôsobilosť koordinovať a plniť úlohy primárnej prevencie v škole.

Aktivity v rámci prevencie sociálnopatologických javov

- prieskum sociálnopatologických javov na škole pomocou dotazníka
- tvorba plagátov a výtvarných prác
- realizovanie prevencie v rámci predmetu EV, NV, ON a v rámci triednických hodín
- spolupráca s CVPP a PPP pre SŠ, organizáciami pôsobiacimi v oblasti prevencie
- využívanie videoprogramov s programom prevencie, diskusie, aktivity, workshopy
- výchovné koncerty na prevenciu sociálnopatologických javov
- využívanie zážitkových foriem práce so študentmi, ktoré sú zamerané na formovanie či zmenu postoja
- informovanie rodičov o rizikách sociálnopatologických javov
- využívanie nástenných novín, schránky dôvery

2.13 Enviromentálna výchova

Úlohou koordinátora je vypracovanie ročného programu environmentálnej výchovy, v ktorom by boli rozpracované mimoškolské a mimovyučovacie aktivity zamerané k environmentálnemu vzdelávaniu, k výchove a k osvete (triedenie odpadov, šetrenie energie, starostlivosť o zeleň a úpravu prostredia a pod.). Koordinátor by mal pomôcť kolegom uplatňovať ekologické aspekty v jednotlivých predmetoch, pomáhať zavádzať integrujúce prístupy k poznávaniu a hodnoteniu vzťahov človeka a životného prostredia, pomáhať pri nadväzovaní spolupráce s inými školami a školskými zariadeniami, rôznymi organizáciami.

Aktivity v rámci enviromentálnej výchovy:

- oboznamovanie žiakov s problematikou enviromentálnej výchovy, ochrany a tvorby životného prostredia
- tvorba odbornej nástenky, zhromažďovanie materiálov týkajúcich sa enviromentálnej výchovy
- účasť na celoslovenskej odbornej konferencii na tému *Globálne otepľovanie a klimatické zmeny*, a zabezpečenie výučbových materiálov a odbornej publikácie v priestoroch Slovenskej agentúry životného prostredia v Banskej Bystrici
- odborné exkurzie so žiakmi do podnikov zaoberajúcich sa zberom, separáciou a recykláciou odpadu
- práca s odborným časopisom *Enviro - magazín*
- beseda s pracovníkom Slovenskej agentúry životného prostredia
- spolupráca so *Slovenskou agentúrou životného prostredia*, odborná pomoc pri výbere filmových predstavení, besied a akcií zameraných na enviromentálnu výchovu na školách
- monitoring kvality životného prostredia v triede a v areáli školy
- pomoc pri čistení a údržbe zelene v meste Žilina, podľa potrieb Mestského úradu v Žiline, odbor životné prostredie.

2.14 Zdravotná výchova

Úlohy vyplývajúce z Národného programu podpory zdravia, v súvislosti s realizáciou projektu Svetovej zdravotníckej organizácie pod názvom Škola podporujúca zdravie, projektov zdravej výživy, zdravého spôsobu života, prevencie užívania legálnych aj nelegálnych návykových látok, prevencie stresu, budeme realizovať v spolupráci s SČK a Ligou proti rakovine. Zabezpečíme rozširovanie myšlienok a aktivít na podporu zdravia a zdravého životného štýlu u všetkých žiakov. Žiakov budeme orientovať na osvojenie si zásad hygieny, dbať na nosenie a používanie pracovných odevov, telocvičných úborov na hodinách telesnej výchovy. Vytvárať kladný vzťah ku svojej osobe, viesť žiakov k zodpovednosti za svoje zdravie. Zdôrazňovať žiakom škodlivosť negatívnych vplyvov zo strany životného prostredia. Otvorene hovoriť o škodlivosti fajčenia, alkoholizmu, toxikománii, drogovej závislosti a nebezpečenstve AIDS.

2.15 Prevencia šikanovania

Prevencia šikanovania je súčasťou Strategického plánu prevencie šikanovania na SOŠ stavebnej v Žiline. Šikanovanie, násilie a agresivita sa v súčasnom období stáva vážnym problémom, ktorý sa prejavuje v školách a školských zariadeniach. Preto je potrebné sa tejto téme venovať hlavne v oblasti prevencie. Legislatívne sa opiera o Smernicu č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach.

Hlavným cieľom tohto plánu je navrhnuť preventívne aktivity a programy na elimináciu patologických javov v našej škole. Materiál obsahuje aj doporučené postupy riešenia situácií. Obsahuje nielen základné informácie o šikanovaní, o formách jeho prejavov, ale aj návrhy na riešenie, spôsoby preventívneho pôsobenia učiteľov, potrebu spolupráce s rodičmi žiakov a príslušnými inštitúciami. Za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania a agresivity zodpovedá riaditeľ školy. V rámci účinnej prevencie šikanovania je potrebné:

a) vytvoriť pozitívnu klímu v škole, navodiť úzku spoluprácu medzi žiakmi, zamestnancami školy, rodičmi a jasne vymedziť možnosti oznamovať aj zárodky šikanovania (pri zachovaní dôvernosti takýchto oznámení), v školskom poriadku školy jasne stanoviť pravidlá správania vrátane sankcií za ich porušenie, viesť písomné záznamy o riešení konkrétnych prípadov šikanovania, zaistiť v súlade s pracovným poriadkom zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení i v čase mimo vyučovania žiakov a to najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať, oboznámiť pedagogických zamestnancov so systémom školy pre oznamovanie a vyšetrowanie šikanovania, zvyšovať informovanosť pedagogických zamestnancov, organizovať semináre s odborníkmi zaoberajúcimi sa danou problematikou, informovať pedagogických zamestnancov, žiakov, aj rodičov o tom, čo robiť v prípade, keď sa dozvedia o šikanovaní (napr. umiestniť na prístupné miesto kontakty a telefónne číslo na inštitúcie, ktoré sa problematikou šikanovania zaoberajú), zabezpečiť vzdelávanie v oblasti prevencie šikanovania najmä triednych učiteľov, koordinátorov prevencie a výchovných poradcov, spolupracovať s odborníkmi z príslušného CPPP a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských a preventívnych služieb v regióne, v pracovnom poriadku školy vymedziť oznamovaciu povinnosť pre pedagogických aj nepedagogických zamestnancov, zaangažovať do riešenia a do prevencie šikanovania žiakov.

3 Charakteristika školského vzdelávacieho programu v študijnom odbore 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
Názov školského vzdelávacieho programu	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

3.1 Popis školského vzdelávacieho programu

Zvyšovanie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci má dôležitý hospodársky význam, pretože riešenie otázok súvisiacich s bezpečnosťou a ochranou zdravia na pracovisku prináša optimalizáciu pracovného procesu, zvyšuje dôveru zamestnancov, prináša zníženie strát a vyššiu produktivitu, efektívnosť ako aj kvalitu práce, teda v nemalej miere zvyšuje nielen prosperitu podniku ale aj celej spoločnosti.

Príprava v školskom vzdelávacom programe študijného odboru 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci zahŕňa teoretické vyučovanie. Teoretické vyučovanie je poväčšine organizované v priestoroch školy. Študijný odbor poskytuje absolventom úplné stredné odborné vzdelanie ukončené maturitnou skúškou. Jedná sa o štúdium, v ktorom je školský vzdelávací program založený na širokom všeobecno-vzdelávacom základe s dôrazom na výučbu cudzích jazykov (anglický), matematiky, fyziky, informatiky a v odbornom vzdelávaní zameranom na predmety pozemné stavebníctvo, bezpečnosť práce v organizáciách, cestné a železničné stavebníctvo, protipožiaru a civilnú ochranu, hygienu práce, právnu náuku a ekonomiku a podnikanie.

Predpokladom pre prijatie do študijného odboru je úspešné ukončenie základnej školy a zdravotné požiadavky uchádzačov o štúdium. Pri prijímaní na štúdium sa hodnotí prospech a správanie na základnej škole, záujem uchádzačov o štúdium a výsledky celoslovenského testovania Monitor. Konkretizácia kritérií na prijímacie skúšky vrátane bodového hodnotenia sú stanovené každoročne.

Stratégia výučby školy vytvára priestor pre rozvoj nielen odborných, ale aj všeobecných a kľúčových kompetencií. Najväčší dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie oznamovacieho odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského a pracovného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky, zásadami spoločenského správania a protokolu. Osvojujú si základy matematiky, informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť pozemného stavebníctva, bezpečnosť práce v organizáciách, cestné a železničné stavebníctvo, protipožiaru a civilnú ochranu, hygienu práce, právnu náuku, ekonomiku a podnikanie a pod.

Škola vo výučbovej stratégii uprednostňuje tie vyučovacie metódy, ktoré vedú k harmonizácii teoretickej prípravy tak pre profesionálny život, ako aj pre život v spoločnosti a medzi ľuďmi. Výučba je orientovaná na uplatnenie autodidaktických metód (samostatné učenie a práca) hlavne pri riešení problémových úloh, tímovej práci a spolupráci. Uplatňujú sa metódy dialogické slovné formou účelovo zameranej diskusii alebo brainstormingu, ktoré naučia žiakov komunikovať s druhými ľuďmi na báze ľudskej slušnosti a ohľaduplnosti. Poskytujú žiakom priestor na vytvorenie si vlastného názoru založeného na osobnom úsudku. Vedú žiakov k odmietaniu populistických praktík a extrémistických názorov. Učia ich chápať zložitú medziludských vzťahov a nevyhnutnosť tolerancie.

Teoretické vyučovanie je realizované v budovách školy na Tulipánovej ulici 2 v Žiline.

Kľúčové, všeobecné a odborné kompetencie sú rozvíjané priebežne a spôsob ich realizácie je konkretizovaný v učebných osnovách jednotlivých vyučovacích predmetov. Škola rozvíja aj kompetencie v rámci pracovného prostredia školy napr. schopnosť autonómneho rozhodovania, komunikačné zručnosti, posilňovanie sebaistoty a sebavedomia, schopnosť riešiť problémy a správať sa zodpovedne (schránka dôvery, prostredníctvom ktorej môžu žiaci zadávať otázky, vznášať protesty a pripomienky).

Školský vzdelávací program študijného odboru 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci je určený pre uchádzačov s dobrým zdravotným stavom. V prípade športovo-talentovaných žiakov sa výučba bude organizovať formou individuálnych učebných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie. Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa pristupuje s ohľadom, na doporučenie špeciálnych pedagógov a psychologov, na individuálne potreby žiaka, stupeň a typ poruchy, úroveň kompenzácie poruchy a možnosti školy.

Klasifikácia prebieha podľa klasifikačného poriadku. Výsledky žiakov sa hodnotia priebežne na základe kritérií, s primeranou náročnosťou a pedagogickým taktom. Podklady pre hodnotenie sa získavajú sústavným sledovaním výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie, rôznymi metódami a prostriedkami hodnotenia, analýzou činnosti žiaka, konzultáciami s ostatnými učiteľmi vrátane výchovného poradcu a zamestnancov centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, rozhovormi so žiakom a jeho rodičmi. Pri hodnotení sa využívajú kritériá hodnotenia na zabezpečenie jeho objektivitu. Žiaci sú s hodnotením oboznámení.

3.2 Základné údaje o štúdiu

Kód a názov študijného odboru: 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
SKKR/EKR	4
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania Zdravotná spôsobilosť uchádzača o štúdium
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Získaním základných odborných vedomostí a zručností sa absolvent uplatní ako kvalifikovaný pracovník schopný vykonávať samostatnú technickú a ekonomickú činnosť vo výrobných procesoch, v technickej príprave výroby, v materiálovom hospodárstve, pri administratívnych činnostiach v priemyselných odvetviach a odboroch národného hospodárstva, v súkromnom i v štátnom sektore; v oblasti informatiky, polytechniky, bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a tvorby a ochrany životného prostredia.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého alebo druhého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

3.3 Organizácia výučby

Príprava v školskom vzdelávacom programe študijného odboru 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, zahŕňa teoretické vyučovanie. Teoretické vyučovanie je poväčšine organizované v priestoroch školy na Tulipánovej ulici 2, Žilina. Všeobecná zložka vzdelávania vychádza zo skladby všeobecno-vzdelávacích predmetov učebného plánu. V jazykovej oblasti je vzdelávanie a príprava zameraná na slovnú a písomnú komunikáciu, ovládanie odborného prejavu v slovenskom jazyku, na vyjadrovanie sa v bežných situáciách spoločenského, pracovného a odborného styku v cudzom jazyku. Žiaci sa tiež oboznamujú s vývojom ľudskej spoločnosti, základnými princípmi etiky a zásadami spoločenského správania. Osvojujú si základy matematiky, informatiky, ktoré sú nevyhnutné pre výkon povolania. V odbornom vzdelávaní je príprava zameraná na oblasť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, bezpečnosť práce v organizáciách, psychológiu a etiku práce, právnu náuku, hygienu práce, ochranné zariadenia a prostriedky, protipožiarnu a civilnú ochranu a životné prostredie. Veľký dôraz sa kladie na rozvoj osobnosti žiaka, na formovanie ich osobnostných a profesionálnych vlastností, postojov a hodnotovej orientácie.

Praktické vyučovanie je organizované formou dvojtypnej odbornej praxe v treťom ročníku priamo na pracoviskách zamestnávateľov a cvičeniami realizovanými v predmete odborná prax.

Maturitná skúška sa koná v súlade s platnými predpismi a pedagogicko-organizačnými pokynmi MŠ SR.

Ďalšie organizačné podrobnosti týkajúce sa účelových kurzov a cvičení sú súčasťou učebného plánu.

3.4 Podmienky prijatia na štúdium

Riaditeľ školy v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a po prerokovaní v pedagogickej rade školy a vyjadrení Rady školy určí počet žiakov, ktorých možno prijať do tried prvého ročníka a termíny konania prijímacích skúšok.

Riaditeľ strednej školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy určí formu prijímacej skúšky, jej obsah a rozsah podľa vzdelávacích štandardov štátneho vzdelávacieho programu odboru vzdelávania základnej školy. Určí jednotné kritériá na úspešné vykonanie skúšky a ostatné podmienky prijatia na štúdium pre oba termíny prijímacieho konania. Riaditeľ strednej školy môže po prerokovaní v pedagogickej rade školy určiť kritériá na prijatie uchádzačov bez prijímacej skúšky, alebo jej časti.

3.5 Zdravotné požiadavky na žiaka

Do študijného odboru môžu byť prijatí uchádzači s dobrým zdravotným stavom.

1. Uchádzač nesmie mať ťažké a prognosticky nepriaznivé ochorenie obehovej sústavy, alergiu na chlad, prognosticky závažné poruchy sluchu, videnia.
2. Uchádzač nesmie mať ťažké a prognosticky nepriaznivé ochorenia pohybového systému, znemožňujúce záťaž chrbtice a trupu, ochorenia končatín, znemožňujúce jemnú motoriku a koordináciu pohybov, chronické ochorenia pohybového systému, zamedzujúce prácu vo vynútenej polohe.
3. Odbor nie je vhodný pre mladistvých so zmenenou pracovnou schopnosťou.
4. Do študijného odboru môžu byť prijatí iba uchádzači, ktorých zdravotnú spôsobilosť posúdil a písomne potvrdil dorastový lekár.

3.6 Požiadavky na bezpečnosť a hygienu pri práci

Neoddeliteľnou súčasťou teoretického a praktického vyučovania je problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hygieny práce a protipožiarnej ochrany. Výchova k bezpečnej a zdravie neohrozujúcej práci vychádza po dobu štúdia z požiadaviek platných právnych a ostatných predpisov (zákonov, nariadení vlády SR, vyhlášok, technických predpisov a slovenských technických noriem). Tieto požiadavky sa musia vzťahovať k výkonu konkrétnych činností, ktoré sú súčasťou odborného výcviku. Tieto požiadavky sa musia doplniť informáciami o rizikách možného ohrozenia, ktorým sú žiaci pri teoretickom a praktickom vyučovaní vystavení vrátane informácií o opatreniach na ochranu pred pôsobením týchto zdrojov rizík (zdravotné riziká a opatrenia pri ručnej manipulácii s bremenom, rizikové faktory súvisiace s mikroklimatickými podmienkami – teplotná záťaž organizmu a pod.).

Priestory pre výučbu musia zodpovedať svojimi podmienkami požiadavkám stanovených v zdravotníckych predpisoch (hygienické požiadavky na priestory, prevádzka školských zariadení, bezpečná prevádzka, používanie strojov, prístrojov a pod.). Nácvik a precvičovanie činností musí byť v súlade s požiadavkami, ktoré upravujú prácu pre mladistvých (napr. Zákonník práce) a v súlade s podmienkami, podľa ktorých môžu mladiství vykonávať zakázané práce z dôvodu prípravy na povolanie. Základnými podmienkami bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci sa rozumie:

- dôkladne a preukázané oboznámenie žiakov s predpismi o BOZP, protipožiarnymi predpismi a s technologickými postupmi,
- používanie technického vybavenia, ktoré zodpovedá bezpečnostným a protipožiarnym predpisom,
- používanie ochranných pracovných prostriedkov podľa platných predpisov,
- vykonávanie stanoveného dozoru na pracoviskách žiakov, pričom sa vymedzia stupne dozoru nasledovne:
 - práca pod dozorom si vyžaduje sústavnú prítomnosť osoby poverenej dozorom, ktorá dohliada na dodržiavanie BOZP a pracovného postupu. Táto osoba musí zrakovo obsiahnuť všetky pracovné miesta tak, aby mohla bezpečne zasiahnuť v prípade porušenia BOZP,
 - práca pod dohľadom si vyžaduje prítomnosť osoby poverenej dohľadom kontrolovať pracoviská pred začatím práce a pokiaľ nemôže zrakovo všetky pracoviská obsiahnuť, v priebehu práce ich obchádza a kontroluje.

4 Profil absolventa študijného odboru 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
Názov školského vzdelávacieho programu	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	Denná

4.1 Celková charakteristika absolventa

Absolventi sú schopní vykonávať práce technicko-hospodárskych pracovníkov v priemyselných odvetviach národného hospodárstva, v súkromnom i štátnom sektore. Absolventi získajú všeobecné a odborné vedomosti a zručnosti a kvalifikáciu na výkon náročnejších pracovných činností v oblasti, stavebníctva, mechanizácii a doprav, v bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a tvorby a ochrany životného prostredia.

Pre kvalifikované vykonávanie uvedených činností získa absolvent štúdiom široký odborný profil s nevyhnutným všeobecným vzdelaním, s dostatočnou adaptabilitou na príbuzné odbory, logicky mysliaci, schopný aplikovať nadobudnuté základné vedomosti, zručnosti a návyky pri riešení konkrétnych problémov, schopný samostatnej práce i práce v tíme, sústavného samostatného sebavzdelávania s trvalým záujmom o sledovanie vývoja vo svojom odbore štúdiom odbornej literatúry, ovládajúci aj vybrané manuálne zručnosti. Je schopný využívať vedecky fundované metódy práce na zodpovedajúcej úrovni a cieľavedome, rozvážne a rozhodne jednáť v súlade s právnymi normami spoločnosti a zásadami vlastenectva, humanizmu, etiky a demokracie. Absolvent získa také schopnosti a vedomosti a flexibilitu svojich schopností, ktoré umožňujú uplatniť sa na pracovnom trhu na Slovensku a v rámci Európskej únie.

Vzdelávací program akcentuje všeobecné vzdelávanie a široko profilujúce odborné vzdelávanie a vytvára tak predpoklady pre celoživotné vzdelávanie a sebarealizáciu absolventov jednotlivých odborov.

4.2 Kompetencie absolventa

Absolvent študijného odboru 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci po absolvovaní vzdelávacieho programu disponuje týmito kompetenciami:

4.2.1 Kľúčové kompetencie

Kľúčové kompetencie sú tie, ktoré potrebujú všetci ľudia na svoje osobné naplnenie a rozvoj, zamestnateľnosť, sociálne začlenenie, udržateľný životný štýl, úspešný život v spoločnosti, ktorá žije v mieri, pre riadenie života so zodpovedným prístupom ku zdraviu a aktívne občianstvo.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité. Každá z nich prispieva k úspešnému životu v spoločnosti. Kompetencie možno využívať v mnohých rôznych súvislostiach a rozličných kombináciách. Prekrývajú sa a nadväzujú na seba; aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, zvyčajne podporujú kompetencie aj v ďalšej oblasti.

V súlade s Odporúčaním rady z 22. mája 2018 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie má absolvent úplného stredného odborného vzdelávania v rámci teoretického a praktického vyučovania nadobudnúť schopnosť rozvíjať tieto kľúčové kompetencie v nasledujúcich opisoch:

a) Gramotnosť

je schopnosť identifikovať, pochopiť, tvoriť a interpretovať koncepty, pocity, fakty a názory ústnou aj písomnou formou pomocou vizuálnych, zvukových a digitálnych materiálov v rozličných odboroch a kontextoch. Zahŕňa schopnosť efektívne komunikovať a nadväzovať kontakty s ostatnými.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- porozumieť akémukoľvek počutému vecnému textu, ktorého obsah, štýl a jazyk sú primerané jeho osobným a odborným záujmom;
- porozumieť obsahu a významu vecného textu (vrátane tabuliek, grafov, nákresov a schém), vyhľadať explicitne a implicitne vyjadrené informácie a spojiť ich do ucelenej informácie;
- identifikovať v texte logické, časové a príčinné-následné súvislosti;
- uplatniť základy kritického čítania, t. j. vie vnímať väčšinu problémov nastolených textom a identifikuje explicitné chyby a protirečenia, ktoré sa v texte nachádzajú;
- vyjadriť súvislé a logicky usporiadané ústne prejavy s rôznym cieľom pre špecifické publikum na témy, ktoré sú blízke jeho osobným a odborným záujmom;
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho obhájiť;

- bez prípravy začať, udržiavať a ukončiť komunikáciu na akúkoľvek jemu blízku všeobecnú a odbornú tému;
- aktívne zapojiť do diskusie, svoj prejav formuluje zrozumiteľne a pokojne; dokáže sa pohotovo zorientovať v komunikačnej situácii a jasne reagovať zrozumiteľnou odpoveďou alebo otázkou;
- dodržiavať zásady spoločenskej komunikácie, dokáže komunikačnej situácii vhodne prispôsobiť stratégiu, charakter a tón komunikácie;
- vytvorí štruktúrovaný a kompozične zrozumiteľný text, ktorý mu je blízky témou alebo odbornosťou;
- pri tvorbe textu uplatniť logické, časové a príčinnno-následné súvislosti textu a požiadavky slovosledu v súlade s komunikačnou situáciou.

b) Viacjazyčnosť

je kompetencia, ktorá vymedzuje schopnosť používať rozličné jazyky na vhodnú a účinnú komunikáciu v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí. Ide o schopnosti sprostredkovať informácie medzi rôznymi jazykmi a médiami. Pokiaľ je to vhodné, môže zahŕňať zachovanie a ďalší rozvoj kompetencií v materinskom jazyku, ako aj osvojenie si úradného jazyka (jazykov) danej krajiny.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretáva vo svojom živote. Rozumie zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný;
- porozumieť textom, ktoré pozostávajú zo slovnej zásoby často používanej v každodennom živote alebo ktoré sa vzťahujú na jeho prácu;
- zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným cudzím jazykom. Dokáže neprípravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ho osobne zaujímajú, alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života;
- spojiť slovné spojenia jednoduchým spôsobom tak, aby opísal skúsenosti a udalosti, vlastné sny, nádeje a ambície. Stručne dokáže uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov, vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať vlastné reakcie;
- napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mu známe alebo ho osobne zaujímajú, alebo napríklad aj e-mailu opisujúce jeho skúsenosti a dojmy.

c) Matematická kompetencia a kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve

matematická kompetencia je schopnosť rozvíjať a používať matematické myslenie a porozumenie na riešenie rôznych problémov v každodenných situáciách. Kompetencia vo vede sa vzťahuje na schopnosť vysvetliť prírodné javy pomocou základných vedomostí a metodiky vrátane pozorovania a experimentovania s cieľom klásť otázky a odvodiť závery podložené dôkazmi. Kompetencie v technológii a inžinierstve sa chápu ako uplatňovanie daných vedomostí a metodiky ako odpovedí na vnímané ľudské túžby a potreby. Kompetencia vo vede, v technológii a inžinierstve zahŕňa porozumenie zmenám spôsobeným ľudskou činnosťou a zodpovednosti občana ako jednotlivca.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- efektívne aplikovať matematické princípy a postupy v rámci svojho odboru;
- komunikovať v matematickom jazyku a používať vhodné pomôcky vrátane štatistických údajov a grafov;
- chápať vedu ako proces bádania rôznymi metódami vrátane pozorovania a riadených experimentov, logicky a racionálne myslieť pri overovaní hypotéz;
- aktívne zaujímať o etické otázky a podporu bezpečnosti a environmentálnej udržateľnosti, najmä pokiaľ ide o vedecko-technický pokrok v súvislosti s jednotlivcom, rodinou, komunitou a celosvetovými otázkami.

d) Digitálna kompetencia

zahŕňa sebaisté, kritické a zodpovedné využívanie digitálnych technológií na vzdelávanie, prácu a účasť na daniach v spoločnosti, ako aj interakciu s digitálnymi technológiami. Zahŕňa informačnú a dátovú gramotnosť, komunikáciu a spoluprácu, mediálnu gramotnosť, tvorbu digitálneho obsahu, bezpečnosť, otázky súvisiace s duševným vlastníctvom, riešenie problémov a kritické myslenie.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- používať digitálne technológie na podporu svojho aktívneho občianstva a sociálneho začlenenia, spoluprácu s ostatnými a kreativnosť pri dosahovaní osobných, sociálnych alebo obchodných cieľov s uvedomením si príležitosti, obmedzení, vplyvov a rizík, ktoré predstavujú;
- kriticky pristupovať k platnosti, spoľahlivosti a vplyvu informácií a údajov dostupných vďaka digitálnym prostriedkom a poznať právne a etické zásady súvisiace s prácou s digitálnymi technológiami;
- chrániť informácie, obsah, údaje a digitálne identity, ako aj rozoznávať softvéry, zariadenia, umelú inteligenciu alebo roboty a efektívne s nimi pracovať;
- chápať všeobecné zásady, mechanizmy a logiku vyvíjajúcich sa digitálnych technológií a poznať základné funkcie a spôsoby použitia rôznych zariadení, softvérov a sietí.

e) Osobná a sociálna kompetencia a schopnosť učiť sa

je schopnosť uvažovať o vlastnej osobnosti, efektívne riadiť čas a informácie, konštruktívne spolupracovať s ostatnými a riadiť vlastné vzdelávanie a kariéru. Zahŕňa schopnosť zvládnuť zložité situácie, učiť sa, zachovať si fyzické aj duševné zdravie a dbať o svoje zdravie a viesť život zameraný na budúcnosť, byť empatický a zvládať konflikty v inkluzívnom a podporujúcom prostredí.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- starať o svoj fyzický a duševný rozvoj, uvedomovať si dôsledky nezdravého životného štýlu a závislostí;
- kriticky uvažovať o svojich vlastných predsudkoch a stereotypoch a o tom, čo sa za nimi skrýva;
- preukázať istotu vo svoje schopnosti zvládnuť výzvy v živote;
- dôsledne dodržiavať svoje záväzky voči iným;
- pri práci podporovať druhých aj napriek rozdielnym názorom;
- identifikovať zdroje učenia sa, vybrať najspoľahlivejšie zdroje informácií alebo uskutočniť zodpovedný výber z existujúcich možností;
- dokáže použiť explicitné a definovateľné kritériá, princípy alebo hodnoty pri tvorbe úsudkov.

f) Občianska kompetencia

je schopnosť konať ako zodpovedný občan a v plnej miere sa zúčastňovať na občianskom a sociálnom živote, a to opierajúc sa o znalosť sociálnych, hospodárskych, právnych a politických konceptov a štruktúr, ako aj o chápanie celosvetového vývoja a udržateľnosti.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné názory v oblasti politiky a vierovyznania;
- vykonávať povinnosti aktívneho občana na miestnej, národnej alebo globálnej úrovni;
- porozumieť rôznym spôsobom, akými občania môžu ovplyvňovať politiku;
- kriticky uvažovať o vplyve propagandy na život jednotlivca, spoločnosti a vývoj súčasného sveta;
- dokáže zhodnotiť vplyv spoločnosti na svet prírody, napríklad z hľadiska rastu a vývoja populácie, spotreby prírodných zdrojov.

g) Kompetencia v oblasti kultúrneho povedomia a prejavu

zahŕňa chápanie a rešpektovanie toho, ako sa myšlienky a význam kreatívne vyjadrujú a šíria v rôznych kultúrach a prostredníctvom rôznych druhov umenia a iných kultúrnych foriem. Zahŕňa rozvoj a vyjadrovanie vlastných názorov a schopnosť identifikovať svoje miesto alebo úlohu v spoločnosti rôznymi spôsobmi a v rôznych kontextoch.

To znamená, že absolvent (sa) dokáže:

- vyhľadávať možnosti spoznať iné kultúry s cieľom spoznať tradície a iný pohľad na svet;
- zaujať otvorený postoj a rešpekt k rôznorodosti kultúrneho prejavu, ako aj etický a zodpovedný prístup k intelektuálnemu a kultúrnemu vlastníctvu;
- poznať miestnu, národnú, regionálnu, európsku a globálnu kultúru a jej prejavy vrátane jazyka, dedičstva a tradícií či kultúrnych produktov a porozumieť tomu, ako sa tieto prejavy môžu navzájom ovplyvňovať a ako môžu ovplyvňovať názory jednotlivca.

4.2.2 Odborné kompetencie

Odborné kompetencie je možné z dôvodu uplatňovania špecifik v jednotlivých študijných odborov vymedziť v rozsahu daného odboru, príp. jeho odborného zamerania.

a) Požadované vedomosti

Absolvent má:

- vysvetliť a správne používať odbornú terminológiu v danom odbore,
- definovať organizáciu a riadenie výroby a služieb pri uplatňovaní zásad finančného plánovania a ekonomiky práce,
- popísať základné právne formy, legislatívne normy podnikania a právne predpisy v doprave, stavebníctve, elektrotechnike, strojnícťve, normy STN a ISO,
- aplikovať základné ustanovenia obchodného, živnostenského, občianskeho a pracovného práva,
- charakterizovať materiály, ich vlastnosti, triedenie a využitie v stavebníctve, spôsoby výberu a voľby vhodných materiálov na konštruovanie častí i celkov zariadení,
- definovať princíp a funkciu jednotlivých meradiel, postupy vyhodnotenia základných technologických a mechanických skúšok, fyzikálne javy, zákony a teórie, chápať ich podstatu, príčinné vzťahy a súvislosti medzi nimi,
- spracovať ekonomické, technické a hospodárske podklady s využitím výpočtovej techniky,
- charakterizovať základné technologické postupy ručného a strojného spracovania, strojného obrábania, tvárnenia, tepelného spracovania, odlievania, spájania,
- definovať základné technologické postupy výroby kovových a nekovových materiálov,
- definovať konštrukciu strojov a zariadení vo výrobe a ich funkciu,
- aplikovať zásady technického kreslenia vo výkresovej dokumentácii v súlade s STN,
- vysvetliť princípy činností zariadení a technológie v počítačových sieťach,
- aplikovať pokročilé textové a databázové nástroje pre spracovanie dokumentov a programy pre tvorbu prezentácie,
- aplikovať najpoužívanejších aplikačných programov používaných v študijnom zameraní,

- vybrať vhodné pripojenie k internetu a spôsoby využívania služieb internetu,
- uplatniť základy rovinného a priestorového zobrazovania a kresliarskych techník, zásady zobrazovania stavebných konštrukcií v súlade s platnými normami,
- definovať základné stavebné konštrukcie z hľadiska ich funkcií, technológie zhotovenia a postupov výstavby, základy statiky stavebných konštrukcií pri riešení jednoduchých oceľobetónových alebo drevených, či oceľových konštrukcií,
- definovať požiadavky na balenie, skladovanie a ošetrovanie tovaru z hľadiska zasielateľskej činnosti,
- poznať úlohu a postavenie dopravy v logistických reťazcoch,
- uplatniť spôsoby a metódy získavania, spracovania a prezentovania odborných informácií,
- definovať princípy merania, kontroly a hodnotenia materiálov, polotovarov a hotových výrobkov vo výrobnom procese,
- popísať členenie jednotlivých konštrukčných častí zariadení, vrátane podmienok ich bezpečného prevádzkovania a základov údržby a opráv,
- definovať prírodné, antropogénne, pracovné zložky životného prostredia,
- definovať základné priemyselné technológie, poľnohospodársku výrobu, druhy dopravy, služby, ktoré znečisťujú životné prostredie a možnosti eliminácie znečistenia,
- definovať princípy a metódy odpadového hospodárstva, máloodpadové a bezodpadové technológie, spôsoby šetrenia surovín, vody a energie,
- charakterizovať základy anatómie a fyziológie človeka a vplyv škodlivín na neho,
- monitorovať životného prostredia, poznať princípy technológie ochrany,
- popísať zásady bezpečnosti a hygieny práce, protipožiarnej ochrane a ochrany životného prostredia.

b) Požadované zručnosti

Absolvent vie:

- aplikovať získané teoretické vedomosti v praktickej činnosti,
- využívať efektívne informačno-komunikačné technológie pri práci vo svojom odbore,
- aplikovať vybrané matematické, fyzikálne a chemické postupy pri riešení technických problémov a riešení úloh v hospodárskej praxi,
- komunikovať v cudzom jazyku, získať v ňom informácie z rôznych zdrojov a je schopný ho používať ako prostriedok pre potreby svojho povolania aj v medzinárodnej spolupráci,
- vecne, štylisticky, gramaticky a formálne správne vyhotovovať hospodárske písomnosti,
- narábať s informáciami používanými v hospodárskom procese a sprostredkovať ich pre riadenie prostredníctvom výpočtovej techniky,
- zabezpečovať sociálno-ekonomické informácie pre potreby riadenia (zbierať, triediť, spracúvať, hodnotiť a využívať) pri riešení konkrétnych situácií,
- pracovať so základnými právnymi normami s aplikáciou na konkrétne situácie reálnej praxe,
- vykonávať meranie a kontrolu technologického charakteru na úrovni výrobného procesu, vypracovať protokol z nameraných hodnôt a vyhodnotiť ich podľa príslušného odboru a spracovať prostriedkami výpočtovej techniky,
- pracovať s odbornou technickou literatúrou, časopismi a využívať nové poznatky vedy a techniky v oblasti výroby
- vyhľadávať základné druhy materiálov v príslušných tabuľkách a katalógoch a určovať z nich základné vlastnosti,
- vyhľadávať podľa technologického pracovného postupu základné druhy nástrojov,
- určovať najvhodnejšie zariadenie pre príslušnú výrobu,
- ovládať základné spôsoby ručného a strojného spracovania materiálov,
- vyhľadať, príp. zhotoviť potrebnú dokumentáciu k výrobným postupom,
- vyriešiť základné výpočty podľa odborného zamerania,
- aplikovať odbornú terminológiu a využívať STN,
- zobrazovať rovinné a priestorové útvary a používať kresliace techniky,
- ovládať základné laboratórne a prístrojové metódy práce,
- viesť samostatne pracovnú dokumentáciu, využívať výpočtovú techniku pri spracovaní informácií,
- aktívne používať odbornú terminológiu,
- riešiť základné statické úlohy v stavebníctve a navrhnuť jednoduché prvky,
- čítať a zhotoviť výkresy podľa odborného zamerania v zmysle platných noriem, kresliť pomocou grafického softvéru na osobnom počítači,
- riešiť technické problémy a pri získaní a spracovaní nameraných hodnôt použiť výpočtovú techniku,
- vypracovať jednoduchú kalkuláciu a rozpočet aj pomocou softvéru prostriedkami výpočtovej techniky,
- využiť moderné verzie SW programov pri písaní textu, kreslení grafov funkčných závislostí a poznať programy pre hromadné spracovanie údajov,
- kontrolovať kvalitu materiálov, polotovarov a hotových výrobkov,
- orientovať sa v základných zákonitostiach neživej prírody,
- používať cudzí jazyk k získaniu informácií z rôznych zdrojov a je schopný ho používať ako prostriedok pre potreby svojho povolania aj v medzinárodnej spolupráci,
- aplikovať logistické postupy v jednotlivých oblastiach hospodárskeho života,
- uplatniť a použiť diagnostické metódy, metódy opráv a údržby strojov a zariadení, ovládať meracie prístroje a novodobú testovaciu techniku,
- vykonať samostatný rozbor a riešenie jednoduchých problémov podľa jednotlivých odborných zameraní z praxe,
- vybrať, pripojiť, nainštalovať periférne zariadenie vhodných parametrov,
- pripojiť počítač k sieti Internet,
- nakonfigurovať počítač v rámci počítačovej siete, účinne chrániť počítač pred nežiaducou infiltráciou,

- pracovať s didaktickým softvérom v odbornom vzdelávaní,
- aplikovať textové, kalkulačné a grafické programy používané v študijnom odbore pri riešení jednoduchých úloh podľa jednotlivých odborných zameraní z praxe,
- komunikovať prostredníctvom elektronickej pošty, ovládať zasielanie a prijatie príloh,
- programovať úlohy z technických odborov so zameraním na životné prostredie,
- vykonávať kvalitatívne a kvantitatívne rozbory, zisťovať škodliviny v ovzduší a pôde, kontrolu pitnej a odpadovej vody,
- vypracovať zobrazenie stavu krajinej štruktúry,
- vytvárať ekologické hodnotenie krajiny jednotlivých jej zložiek a prvkov,
- analýzu a posudzovanie projektov zameraných na riešenie ekologických problémov,
- dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a hygiene práce.

c) Požadované osobnostné predpoklady, vlastnosti a schopnosti

Absolvent sa vyznačuje:

- dôslednosťou a zodpovednosťou pri riešení pracovných povinností,
- samostatnosťou pri práci, samostatným riešením bežných úloh,
- manuálnou zručnosťou v činnostiach konkrétneho odboru,
- kreatívnym myslením,
- schopnosťou integrácie a adaptability
- organizačnými a komunikatívnymi vlastnosťami,
- prispôsobivosťou v nových pracovných podmienkach,
- vhodným sociálnym správaním a prejavmi,
- sebadisciplínou a mobilitou,
- potrebnou dávkou sebadôvery a pozitívnym prístupom k povinnostiam.

5 Učebný plán študijného odboru

5.1 Prevod rámcového učebného plánu ŠVP na učebný plán ŠKVP

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina			
Názov ŠKVP	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI			
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory			
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci			
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A			
SKKR/EKR	4			
Dĺžka štúdia	4 roky			
Forma štúdia	denná			
iné	štátna škola			
Štátny vzdelávací program		Školský vzdelávací program		
Vzdelávacie oblasti Obsahové štandardy	Minimálny počet týž. vyučovacích hodín celkom	Vyučovací predmet	Počet týž. vyučovacích hodín celkom	Disponibilné hodiny
Všeobecné vzdelávanie	48		57	9
Jazyk a komunikácia	24		28	
JAZYKOVÁ ZLOŽKA				
Zvuková rovina jazyka a pravopis Morfologická rovina jazyka Lexikálna rovina jazyka Syntaktická rovina jazyka Sloh Jazykoveda Jazyk a reč Učenie sa Práca s informáciami Jazyková kultúra Komunikácia		Slovenský jazyk a literatúra	12	
LITERÁRNA ZLOŽKA				
Epická poézia Lyrická poézia Krátka epická próza - poviedka Krátka epická próza - novela Krátka epická próza Veľká epická próza Všeobecné otázky dramatickej literatúry Komická dráma Tragická dráma Absurdná dráma Netradičná epická próza Súčasná lyrická poézia Súčasná veľká epická próza Dejiny umenia a umeleckej literatúry				
Počúvanie s porozumením				
Čítanie s porozumením				
Písomný prejav				
Ústny prejav				
Interkultúrna komunikácia Konverzácia v cudzom jazyku		Cudzí jazyk	12+4	4

Človek a hodnoty	2		2	
Etická výchova Náboženská výchova		Etická výchova Náboženská výchova	2	
Človek a spoločnosť	5		6	
Dejepis		Dejepis	3	
Úvod do spoločenskovedného vzdelávania Psychológia osobnosti Sociálna psychológia a základy komunikácie Demokracia a jej fungovanie Mravné rozhodovanie človeka. Človek a právne vzťahy Vplyv hospodárskych podmienok na život človeka. Zmysel a spôsob života Filozoficko-etické základy hľadania zmyslu života		Občianska náuka	2+1	1
Človek a príroda	3		4	
Formy a príčiny mechanického pohybu Štruktúra a vlastnosti látok Elektrické a magnetické javy Svetlo a žiarenie Atómy, molekuly a periodická sústava prvkov		Fyzika	3+1	1
Matematika a práca s informáciami	6		9	
Čísla, premenná a početné výkony s číslami Vzťahy, funkcie, tabuľky a diagramy Geometria a meranie Kombinatorika, pravdepodobnosti a štatistika Logika, dôvodenie a dôkazy Informačné a komunikačné technológie		Matematika	6+2	2
		Informatika	0+1	1
Zdravie a pohyb	8		8	
Zdravie a jeho poruchy Zdravý životný štýl Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť Športové činnosti pohybového režimu		Telesná a športová výchova	8	
Všeobecné vzdelávanie SPOLU	48		57	9
Odborné vzdelávanie	56		75	19
Teoretické vzdelávanie	30		47,5	
Ekonomika a svet práce		Ekonomika a podnikanie Podnikový manažment	1+2 1+1	

		Právna náuka v praxi	1+1	18
		Psychológia a etika práce	1+2	
		Komunikácia	1	
		Hygiena práce	3	
Odborné vzdelávanie		Pozemné staveľstvo	6+5	
		Stavebné materiály	1+1	
		Stavebné stoje	3	
		Životné prostredie	2	
		Cestné staveľstvo	2+2	
		Železničné staveľstvo	2+2	
		Základy strojárstva	3	
		Kovové materiály	1	
		Ochranné zariadenia a prostriedky	2+2	
Teoretické vzdelávanie SPOLU	30		48	18
Praktická príprava	26		27	
Odborné vzdelávanie		Odborné kreslenie	1	1
		Bezpečnosť práce v organizáciách	12	
		Prax	5+1	
		Protipožiarna a civilná ochrana	4	
		Mosty a tunely	4	
Praktická príprava SPOLU	26		27	1
Odborné vzdelávanie SPOLU	56		75	19
Disponibilné hodiny	28			28
CELKOM	132		132	28
Účelové kurzy				
Teoretická príprava		Účelové cvičenia Kurz na ochranu života a zdravia	4 dni	-
Praktický výcvik	-		3 dni	-
Mimovyučovacie aktivity				
Lyžovanie		Telovýchovno-výcvikový kurz	10 dní	-
Plávanie	-			

* priradené DH

5.2 Učebný plán študijného odboru

Škola (názov, adresa)	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina				
Názov ŠkVP	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI				
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory				
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci				
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A				
SKKR/EKR	4				
Dĺžka štúdia	4 roky				
Forma štúdia	denná				
Druh školy	štátna				
Vyučovacia jazyk	slovenský				
Kategoríe a názvy vyučovacích predmetov	Počet týždenných vyučovacích hodín v ročníku				
	1.	2.	3.	4.	Spolu
Vzdelávacie oblasti					
Všeobecno-vzdelávacie predmety	16	16	13	12	57
Jazyk a komunikácia					
Slovenský jazyk a literatúra f)	3	3	3	3	12
Cudzí jazyk	4	4	4	4	16
Človek a hodnoty					
Etická výchova/náboženská výchova h)	1	1	-	-	2
Človek a spoločnosť					
Dejepis i)	2	1	-	-	3
Občianska náuka i)	1	1	1	-	3
Človek a príroda					
Fyzika j)	1	1	1	1	4
Matematika a práca s informáciami					
Matematika k)	2	2	2	2	8
Informatika d), k)	-	1	-	-	1
Zdravie a pohyb					
Telesná a športová výchova l)	2	2	2	2	8
Vzdelávacie oblasti					
Odborné predmety	17	17	20	21	75
Teoretické vzdelávanie					
Pozemné staveľstvo	3	3	3	2	11
Stavebné materiály	2	-	-	-	2
Psychológia a etika práce	-	-	3	-	3
Právna náuka v praxi	1	1	-	-	2
Stavebné stroje	2	1	-	-	3
Kovové materiály	-	-	-	1	1
Základy strojárstva	-	-	-	3	3
Hygiena práce	-	-	2	1	3
Ochranné zariadenia a prostriedky	-	-	2	2	4
Cestné staveľstvo	2	1	1	-	4
Železničné staveľstvo	2	1	1	-	4
Životné prostredie	-	-	-	2	2
Ekonomika a podnikanie	-	1	1	1	3
Podnikový manažment	-	2	-	-	2
Komunikácia	1	-	-	-	1
Praktická príprava n)					
Odborné kreslenie	1	-	-	-	1
Bezpečnosť práce v organizáciách	-	4	4	4	12
Protipožiarna a civilná ochrana	-	2	2	-	4
Mosty a tunely	3	1	-	-	4
Prax	-	-	1	5	6
Spolu	33	33	33	33	132

Účelové kurzy	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Spolu
Účelové cvičenia p)	2 dni	2 dni	-	-	4 dni
Kurz na ochranu života a zdravia p)	-	-	3 dni	-	3 dni
Kurz pohybových aktivít v prírode p)	5 dní	5 dní	-	-	10 dní

Prehľad využitia týždňov

Činnosť	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Vyučovanie podľa rozpisu	33	33	33	30
Maturitná skúška h)	-	-	-	1
Časová rezerva (účelové kurzy, opakovanie učiva, exkurzie, výchovno-vzdelávacie akcie ai.)	7	6	6	6
Účasť na odborných akciách	-	1	1	-
Spolu týždňov	40	40	40	37

Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Stredné odborné školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením plnia rovnaké ciele ako stredné odborné školy pre intaktných žiakov. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby jeho konečné výsledky zodpovedali profilu absolventa. Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením (dĺžka, formy výchovy a vzdelávania, podmienky prijímania, organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie, personálne, materiálno-technické a priestorové zabezpečenie ap.) stanovujú vzdelávacie programy vypracované podľa druhu zdravotného znevýhodnenia.
- c) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je 33 hodín za celé štúdium 132 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- d) Trieda sa môže deliť na skupiny podľa potrieb odboru štúdia a podmienok školy.
- e) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- f) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- g) Vyučuje jazyk anglický. Výučba anglického jazyka sa v študijných odboroch realizuje v rozsahu 4 vyučovacích hodín v ročníku.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú predmety náboženská výchova v alternatívne s etickou výchovou. Predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 20 žiakov.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je predmet dejepis a občianska náuka.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú predmety fyzika.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou 2 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet informatika sa vyučuje v druhom ročníku s dotáciou 1 hodina týždenne.
- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je predmet telesná a športová výchova. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi
- n) Praktická príprava sa vyučuje v rámci predmetov odborné kreslenie, bezpečnosť práce v organizáciách, protipožiarna a civilná ochrana, mosty a tunely a prax. V treťom ročníku je zahrnutá odborná prax vo firmách, ktorá trvá 10 dní v celkovom počte 60 hodín.
- o) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- p) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

5.3 Tabuľka kľúčových kompetencií

Prehľad kľúčových kompetencií	Spôsobilosť konať samostatne v spoločenskom a pracovnom živote	Spôsobilosť interaktívne používať vedomosti, informačné a komunikačné technológie, komunikovať v štátnom, materinskom a cudzom jazyku	Schopnosť pracovať v rôznorodých skupinách
Prehľad názvov predmetov	Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií		
Povinné všeobecnovzdelávacie predmety			
Slovenský jazyk a literatúra	✓	✓	✓
Anglický jazyk	✓	✓	✓
Etická výchova	✓	✓	✓
Náboženská výchova	✓	✓	✓
Dejepis	✓	✓	✓
Občianska náuka	✓	✓	✓
Fyzika	✓	✓	✓
Matematika	✓	✓	✓
Informatika	✓	✓	✓
Telesná a športová výchova	✓	✓	✓
Povinné odborné predmety			
Pozemné staveľstvo	✓	✓	✓
Stavebné materiály	✓	✓	✓
Psychológia a etika práce	✓	✓	✓
Právna náuka v praxi	✓	✓	✓
Stavebné stroje	✓	✓	✓
Kovové materiály	✓	✓	✓
Základy strojárstva	✓	✓	✓
Hygiena práce	✓	✓	✓
Ochranné zariadenia a prostriedky	✓	✓	✓
Cestné staveľstvo	✓	✓	✓
Železničné staveľstvo	✓	✓	✓
Životné prostredie	✓	✓	✓
Ekonomika a podnikanie	✓	✓	✓
Podnikový manažment	✓	✓	✓
Komunikácia	✓	✓	✓
Odborné kreslenie	✓	✓	✓
Bezpečnosť práce v organizáciách	✓	✓	✓
Protipožiarna a civilná ochrana	✓	✓	✓
Mosty a tunely	✓	✓	✓
Prax	✓	✓	✓

7 Podmienky na realizáciu ŠkVP v študijnom odbore 3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
Názov školského vzdelávacieho programu	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Pre vzdelávanie a výchovu v súlade s daným ŠVP je nevyhnutné vytvárať vhodné realizačné podmienky. Podkladom na ich stanovenie sú všeobecné požiadavky platných právnych noriem a konkrétne požiadavky vyplývajúce z cieľov a obsahu vzdelávania v danom odbore. V ŠVP sú vo všeobecnej rovine vymedzené základné podmienky na realizáciu školského vzdelávacieho programu BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI. My sme ich rozpracovali podrobnejšie a konkrétne podľa potrieb a požiadaviek odboru, aktuálnych cieľov a našich reálnych možností. Optimálne požiadavky/podmienky, podľa ktorých sa bude poskytovať tento školský vzdelávací program sú nasledovné:

7.1 Materiálno-technické a priestorové podmienky

Teoretické vyučovanie je realizované v dvoch hlavných budovách školy – SOŠ stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina. Centrom praktického vyučovania sú dielne na Bánovskej ceste č.9. Dielne majú adekvátne vybavenie pre zabezpečenie odborných činností v rámci odborného výcviku.

Kapacita školy:

Vonkajšie interiéry

Administratívna budova
Dve školské budovy
Telocvičňa s posilňovňou
Pergola
Školský internát
Školská jedáleň
Dve prevádzkové budovy
Archív

Vyučovacie interiéry

1. Klasické triedy/ - učebne pre teoretické vyučovanie
2. Odborné učebne informatiky
3. Multimediálna učebňa
4. Odborné učebne pre jazykové vzdelávanie
5. Odborné triedy - učebne pre vyučovanie odborných predmetov
6. Telocvičňa
7. Posilňovňa

Vyučovacie exteriéry

Školské ihrisko
Plážové ihrisko
Tenisové ihrisko

Školský manažment:

kancelária riaditeľa školy,
kancelária zástupcu riaditeľa školy pre technicko-ekonomické činnosti
kancelária zástupcu riaditeľa školy pre teoretické vyučovanie

kancelárie pre sekretariát,
zborovňa pre rokovania pedagogickej rady,
aula
sociálne zariadenia.

Pedagogickí zamestnanci školy:

dve zborovne pre učiteľov
kabinet pre výchovného poradcu,
kabinety pre učiteľov,
bufet,
tri sklady
sociálne zariadenia.

Nepedagogickí zamestnanci školy:

kancelárie pre ekonomické pracovníčky, mzdovú pracovníčku, pokladničku a správcu,
príručný sklad s odkladacím priestorom,
dielňa,
výmenníková stanica
archív.

Ďalšie priestory:

hygienické priestory (WC, sprchy), sociálne zariadenia, šatne,
sklady učebných pomôcok a didaktickej techniky,
priestory pre centrálnu ovládaciu techniku,
sklady náradia, strojov a zariadení,
sklady materiálov a drobnej prípravy,
knižnica pre žiakov.

Dielne na Bánovskej ceste 9, Žilina

- kancelária zástupcu riaditeľa školy pre praktické vyučovanie,
- kancelárie pre HMOV
- Kabinety pre MOV
- Viacúčelová miestnosť (pre žiakov, MOV, rodičov a iných)
- Odborné cvičné dielne
- Kotolňa
- Sklady pre stroje, materiál a drobnú prípravu
- Hygienické zariadenia (WC, sprchy)

Zmluvné pracoviská

7.2 Personálne podmienky

- Požiadavky na manažment školy, ktorý realizuje školský vzdelávací program, sú v súlade s požiadavkami odbornej a pedagogickej spôsobilosti a s kvalifikačnými predpokladmi, ktoré sú nevyhnutné pre výkon náročných riadiacich činností podľa platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov všeobecne vzdelávacích predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a napĺňané po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná a pedagogická spôsobilosť pedagogických zamestnancov odborných predmetov, ktorí realizujú školský vzdelávací program, je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom učebnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a napĺňané po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.

- Odborná a pedagogická spôsobilosť majstrov odborného výcviku, ktorí realizujú školský vzdelávací program, je v súlade s platnými predpismi. Plnenie ďalších kvalifikačných predpokladov potrebných pre výkon zložitejších, zodpovednejších a náročnejších pedagogických činností sa riadi platnými predpismi. Pedagogickí zamestnanci zabezpečujú súlad všetkých vzdelávacích a výchovných činností s cieľmi vzdelávania v danom študijnom odbore v súlade so štátnym vzdelávacím programom. Práva a povinnosti pedagogických zamestnancov sú zabezpečené a napĺňané po dobu ich pedagogickej činnosti v rámci platných predpisov.
- Odborná spôsobilosť nepedagogických zamestnancov (ekonóm, správca, upratovačky a pod.), ktorí sa podieľajú na realizácii školského vzdelávacieho programu je v súlade s platnými predpismi. Práva a povinnosti nepedagogických zamestnancov sú zabezpečené a napĺňané po dobu ich činnosti v rámci platných predpisov.
- Plnenie požiadaviek poradenskej činnosti sa riadi platnými predpismi. Výchovný poradca je pedagogický zamestnanec, ktorého poslaním je poskytovanie odbornej psychologickú a pedagogickej starostlivosti žiakom, rodičom a pedagogickým zamestnancom školy. Prácu výchovného poradcu usmerňujú metodické, pedagogické a psychologické centrá. Práca výchovného poradcu a dodržiavanie všeobecne záväzných platných predpisov v oblasti výchovného poradenstva podlieha kontrolnej činnosti zo strany zriaďovateľa strednej školy. Ďalšie práva a povinnosti výchovných poradcov vymedzujú vnútorné predpisy školy (pracovný poriadok, vnútorný poriadok školy, vnútorný mzdový predpis a pod.). Kariérový poradca poskytuje poradenské a informačné služby v oblasti výchovy, vzdelávania a profesijnej orientácie, rozširuje vedomosti žiakov v oblasti networkingu, tvorí pracovné portfólio žiaka, prehľbuje poznatky z oblasti pracovno-právnych vzťahov vzhľadom na pracovno-právne a personálne náležitosti vstupu a udržania si zamestnania.

7.3 Organizačné podmienky

- Plnenie stanovenej miery vyučovacej a výchovnej povinnosti vyplýva z platnej legislatívy a rámcového učebného plánu štátneho vzdelávacieho programu. Rámcové rozvrhnutie obsahu vzdelávania v školských vzdelávacích programoch vychádza zo ŠVP. Stanovené vzdelávacie oblasti a ich minimálne počty hodín boli v tomto programe dodržané a sú preukázateľné. Vzdelávanie a príprava žiakov v učebných odboroch je organizovaná ako trojročné štúdium.
- Vyučovanie sa začína o 7:45 hod. Organizácia školského roka sa riadi Pedagogicko-organizačnými pokynmi vydanými pre príslušný školský rok.
- Výchovno-vzdelávací proces sa riadi Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon) č. 245/2008 Z.z.
- Odborný výcvik sa vyučuje v rozsahu stanovenom v učebnom pláne a vykonáva sa v školských dielňach alebo na zmluvnej dojednanom pracovisku.. Výučba prebieha pod vedením majstra odbornej výchovy. Všetky pracoviská majú základné štandardné vybavenie. Odborný výcvik nadväzuje na teoretické vyučovanie. Realizuje sa podľa rozvrhu hodín každý druhý týždeň. Delenie triedy na skupiny stanovuje platná legislatíva.
- Vzdelávanie a príprava sa riadi podľa Školského poriadku. Zabezpečuje jednotnosť v celom výchovno-vzdelávacom procese. Upravuje pravidlá správania sa žiakov na teoretickom a praktickom vyučovaní. Obsahuje tiež práva a povinnosti žiakov. Školský poriadok je súčasťou vnútorného poriadku školy. Žiaci sa oboznamujú so Školským poriadkom na prvej vyučovacej hodine prvý deň každého školského roka a svojím podpisom v osobitnom zázname potvrdzujú jeho rešpektovanie. Táto skutočnosť je zaznamenaná aj v triednych knihách.
- Na začiatku každého školského roka je spoločné zoznamovanie sa žiakov prvých ročníkov so žiakmi vyšších ročníkov. Oboznamujú sa nielen so svojimi povinnosťami, ale aj vzájomne nadväzujú kontakty medzi sebou, vymieňajú si postrehy a informácie. Prispieva to k vytvoreniu veľmi priaznivej atmosféry na škole a k ľahšiemu zaraďovaniu žiakov do kolektív. Stretnutia triednych učiteľov s rodičmi prvákov sú plánované v prvom týždni na začiatku školského roka, kde sa tiež zoznamujú s kolektívom v triede, získavajú informácie zo školského poriadku, o škole a jej štýle práce, organizácii vyučovania a odborného výcviku, metódach a prostriedkoch hodnotenia a plánovaných aktivitách školy. Oboznáma sa s osobitnými predpismi pre odborný výcvik v dielňach a na zmluvných pracoviskách. Sú oboznámení s ich povinnosťami, právami a postupmi. Zároveň majú možnosť prezrieť si celú školu a pracoviská praktického vyučovania.
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa riadi Klasifikačným poriadkom školy, ktorý je súčasťou školského vzdelávacieho programu jednak ako súčasť učebných osnov vyučovacích predmetov i ako osobitná spoločná časť. O všetkých kritériách hodnotenia, výchovných opatreniach a podmienkach vykonania záverečných a opravných skúšok sú žiaci a rodičia vopred informovaní.
- Ukončovanie štúdiá a organizácia maturitnej skúšky sa riadi platným legislatívnym predpisom. Maturitná skúška sa skladá z externej a internej časti. Úspešní absolventi získajú maturitné vysvedčenie..
- Kurzy, exkurzie, športové akcie sa organizujú v rámci 7 týždňov školského roka. Účelové cvičenia sa organizujú priebežne počas roka skupinovú formou v 6 hodinových celkoch v 1. a 2. ročníku, každý polrok raz. Kurz na ochranu života a zdravia sa organizuje priebežne počas roka skupinovú formou v 7 hodinových celkoch v tretom ročníku. Telovýchovný výcvikový kurz sa podľa podmienok v regióne školy organizuje ako lyžiarsky a turistický kurz skupinovú formou v 1. a v 2. ročníku štúdiá. Organizácia exkurzií je súčasťou praktického a teoretického vyučovania. Exkurzie sa zameriavajú na poznávanie nových technológií, nových materiálov, na výstavy a prezentácie nových výrobkov a technológií. Exkurzie sa konajú v každom ročníku podľa schváleného plánu exkurzií s pedagogickým dozom a počtom žiakov v zmysle platných predpisov. Odborný obsah exkurzií vyplýva z obsahu učebných osnov študijného odboru a plánuje sa v ročných plánoch práce školy.
- Spolupráca s rodičmi sa realizuje predovšetkým prostredníctvom triednych učiteľov, výchovných a kariérových poradcov, koordinátorov, manažmentu školy a jednotlivých vyučujúcich všeobecnovzdelávacích a odborných predmetov, osobnou komunikáciou s rodičmi, prípadne zákonnými zástupcami rodičov. Sú to pravidelné, plánované zasadnutia Rodičovskej rady a zasadnutia Rady školy, v ktorých sú zastúpení rodičia a sociálni partneri. Obsahom

týchto zasadnutí sú informácie o plánoch a dosiahnutých výsledkoch školy, riešenie problémových výchovných situácií, organizovanie spoločenských, vzdelávacích, kultúrnych a športových akcií školy.

- Prezentácia zručností a odborných spôsobilostí v študovanom odbore sa na školskej úrovni organizuje formou súťaží, prípadne aj s prístupom verejnosti. Škola určí obsah, rozsah, úroveň, kritériá hodnotenia. Žiaci sa môžu zúčastňovať aj na súťažiach a prezentáciách vo svojom odbore na národnej a medzinárodnej úrovni. Výrobky a práce žiakov sa predstavujú verejnosti vo forme výstav a prezentácií na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni.

7.4 Podmienky bezpečnosti práce a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vytváranie podmienok bezpečnej a hygienickej práce je organickou súčasťou celého vyučovacieho procesu, osobitne odbornej praxe. Postupuje sa podľa platných predpisov, nariadení, vyhlášok, noriem a pod. Priestory, v ktorých prebieha teoretické a praktické vyučovanie musia zodpovedať platným právnym predpisom, vyhláškam, technickým normám a predpisom ES.

Škola zabezpečuje všetky technické a organizačné opatrenia na elimináciu všetkých rizík spojených najmä s odbornou praxou. Učitelia, MOV, žiaci a rodičia sú podrobne s týmito rizikami oboznámení.

Problematika bezpečnosti a hygieny práce je podrobne popísaná v poriadku teoretického vyučovania a odbornej praxe, žiaci ju musia poznať a rešpektovať.

Škola má spracovanú Metodickú osnovu vstupného školenia bezpečnosti práce, dodržiavania osobnej hygieny a protipožiarnej ochrany pre žiakov a učiteľov. Žiaci sú s predpismi podrobne oboznámení a poučení vždy v úvodných hodinách jednotlivých predmetov. Obsahom školenia sú predpisy a normy používané v odbore, miesta, na ktorých sú umiestnené lekárničky prvej pomoci, vybrané ustanovenia vyhlášky o evidencii úrazov detí, žiakov a študentov, traumatologický plán, nariadenie vlády o ochrane zdravia zamestnancov pri práci, o bezpečnej prevádzke a používaní strojov, Zákonník práce o prácach mladistvých, poskytovaní prvej pomoci, o požiarom nebezpečenstve v organizácii, inštruktáži používania prenosných hasiacich prístrojov a pod.

Na odbornej praxi sa žiaci zoznamujú s technologickými postupmi, materiálmi a s prevádzkovými bezpečnostnými predpismi.

8 Osobitosti a podmienky vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola stavebná, Tulipánová 2, 011 62 Žilina
Názov školského vzdelávacieho programu	BEZPEČNOSŤ A OCHRANA ZDRAVIA PRI PRÁCI
Kód a názov ŠVP	39 Špeciálne technické odbory
Kód a názov študijného odboru	3965 M bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
Stupeň vzdelania	Úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
SKKR/EKR	4
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná

Vzdelávanie žiakov prebieha v súlade so štátnym vzdelávacím programom a Zákonom o výchove a vzdelávaní (školský zákon), ktoré stanovujú zásadné pravidlá vzdelávania a prípravy žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“). Pri formulovaní požiadaviek na ich štúdium sme vychádzali z analýzy podmienok školy, analýzy potrieb a požiadaviek trhu práce, analýzy povolania a odborných konzultácií so špecializovanými zamestnancami pedagogicko-psychologických poradní a dorastového lekára.

Platná legislatíva označuje názvom žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“) žiakov s mentálnym, zmyslovým alebo telesným postihnutím, zdravotne oslabených alebo chorých, s narušenou komunikačnou schopnosťou, so špecifickými poruchami učenia alebo správania sa, s autistickým syndrómom, s poruchami psychického alebo sociálneho vývinu, tiež žiakov pochádzajúcich zo sociálne znevýhodneného prostredia (rómske etnikum, imigranti). Špecifickou skupinou žiakov so ŠVVP sú žiaci mimoriadne nadaní.

Absolventi skupiny študijných odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia sú kvalifikovaní odborní technickí pracovníci v stavebníctve - technickí manažéri pre oblasť stavebníctva, stavbyvedúci, majstri, stavebný dozor, dispečeri, kontrolóri kvality, rozpočtári, projektanti ai. Zvyčajne riadia malú skupinu zamestnancov. V praxi vykonávajú rozmanité odborné činnosti v oblasti zabezpečovania stavebnej výroby, údržby a rekonštrukcií stavieb, v oblasti výroby stavebných výrobkov a poskytovania služieb v stavebníctve. Uplatňujú sa v stavebníctve v malých prevádzkach, aj vo veľkých stavebných podnikoch, môžu aj súkromne podnikáť. Výkon práce prebieha na stavbách alebo v existujúcich budovách všetkého druhu. Treba počítať s premenlivým počasím, prašnosťou, prácou vo výškach, niekedy na ťažko prístupných miestach. Potrebná je manuálna zručnosť, technické myslenie, priestorová orientácia, schopnosť pracovať v kolektíve.

Zdravotný stav uchádzačov o štúdium a vhodnosť štúdia posudzuje všeobecný lekár pre deti a dorast.

Telesné postihnutie

Pre väčšinu študijných odborov skupiny 39 sa vyžaduje dobrý zdravotný stav uchádzačov s nenarušenou pohyblivosťou, v dôsledku zvýšeného rizika pri práci sú potrebné dobré zmyslové orgány, neprípustné sú záchvatové stavy. Niektoré povolania a špecializácie však možno vykonávať posediačky v dielňach, v kanceláriách - tieto môžu vykonávať aj osoby s narušenou pohyblivosťou dolných končatín, musia byť však manuálne zruční, technicky, matematicky kompetentní (práca s výpočtovou technikou, spracúvanie technickej dokumentácie, vedenie účtovníctva).

Mentálne postihnutie

Skupina študijných odborov 39 nie je vhodná pre žiakov s mentálnym postihnutím.

Zrakové postihnutie

Študijné odbory 39 nie sú vhodné pre uchádzačov s vážnymi poruchami zraku, slabšie zrakové postihnutie korigované okuliarmi sú prípustné, osobitne mimo veľkých výrobných prevádzok. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.

Sluchové postihnutie

Študijné odbory 39 nie sú vhodné pre uchádzačov s vážnym sluchovým postihnutím, menej závažné poruchy korigované kompenzačnými pomôckami sa pripúšťajú osobitne pri výkone prác mimo výrobných podnikov, v malých dielňach, kanceláriách. Vhodnosť vzdelávania v odbore posudzuje lekár a príslušné školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie v závislosti od druhu a stupňa postihnutia a narušenia.

Špecifické poruchy učenia

Záleží od individuálneho prípadu, od typu poruchy a úrovne jej kompenzácie. Vzhľadom na vysoké nároky študijných odborov 39 na študijné predpoklady žiakov (technická predstavivosť, matematická zručnosť, čítanie a príprava technickej dokumentácie), treba zvážiť ich vhodnosť pre žiakov s dyslexiou, dysgrafiou a dyskalkúliou.

Vhodnosť študijných odborov pre žiakov so špecifickými vývinovými poruchami učenia treba konzultovať so špeciálnymi pedagógmi a psychológmi.

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP)

Žiakov zo SZP je vhodné integrovať do SŠ, pokiaľ sú fyzicky a psychicky spôsobilí na výkon príslušných povolání. Integrácia musí zahŕňať ich aktivizáciu, motiváciu, pestovanie pozitívneho vzťahu k práci, povolaniu, osvojenie pracovných návykov, rozvoj profesijných záujmov. V spolupráci školy s územnou samosprávou a ÚPSVaR možno získať pre žiakov príspevok na školské pomôcky, a cestovné, ubytovanie, stravovanie.

Mimoriadne nadaní žiaci

Je spoločensky prospešné, ak sa o tieto študijné odbory uchádzajú technicky nadaní žiaci. Výučba sa u nich môže organizovať formou individuálnych študijných plánov a programov, ktoré sa vypracujú podľa reálnej situácie možnosť absolvovania odboru v skrátanom čase, príprava na ďalšie vzdelávanie v nadväznom študijnom odbore, prípadne príprava na podnikanie v relevantnej oblasti).

8.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Pojem „deti cudzincov“ vymedzuje školský zákon (§ 146 ods. 1).

Deťom cudzincov s povoleným pobytom na území Slovenskej republiky a deťom žiadateľov o udelenie azylu a Slovákov žijúcich v zahraničí sa poskytuje výchova a vzdelávanie, ubytovanie a stravovanie v škole podľa školského zákona za tých istých podmienok ako občanom Slovenskej republiky.

Pre deti cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér škola organizuje základné a rozširujúce jazykové kurzy štátneho jazyka. Z dôvodu nedostatočného ovládania štátneho jazyka možno dieťa podmienne zaradiť do príslušného ročníka podľa veku.

Súhrnné hodnotenie vo vyučovacom predmete sa vykonáva formou klasifikácie alebo kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia. Súhrnné hodnotenie vykonané formou klasifikácie je hodnotenie žiaka vo vyučovacom predmete klasifikačným stupňom. Súhrnné hodnotenie vykonané formou kombinácie klasifikácie a slovného hodnotenia je hodnotenie žiaka klasifikačným stupňom a opisom toho, ako žiak plnil ciele vzdelávania vo vyučovacom predmete.

9 Vnútný systém kontroly a hodnotenia žiakov

Neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu je kontrola a hodnotenie výkonov žiaka v rámci všetkých činností, ktoré vykonáva. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétny návod, ako má žiak postupovať, aby svoje nedostatky odstránil.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností pedagogickej kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu. Pod výsledkami vyučovacieho procesu budeme rozumieť to, čo sa žiaci vo vyučovacom procese naučili, osvojili si v oblasti kognitívnej, afektívnej i psychomotorickej. Kontrola vyučovacieho procesu sa skladá z nasledovných činností:

Zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu - preverovanie (opakované skúmanie skutočností, či sa niečo zmenilo), počas ktorého preverujeme ich výkon a skúšanie (zisťujeme, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa zlepšil v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom). Ide o zisťovanie stupňa dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu.

Posúdenie výsledku vyučovacieho procesu - hodnotenie. Hodnotenie je pripisovanie hodnoty (prejavenie názoru, postoja) tým, kto hodnotí (učiteľom) tomu, koho hodnotí – žiakovi a jeho výkonu. Podstatou hodnotenia je porovnanie výsledkov činnosti žiaka zistených preverovaním s určenými požiadavkami, normami, vzormi alebo so sebou samým.

Hodnotenie žiakov sa vyjadruje rôznymi formami: slovom, číslom, známku čomu hovoríme klasifikácia. Klasifikácia je zaraďovanie jednotlivých výkonov žiakov do výkonnostných skupín (stupňov).

Hlavným cieľom pedagogickej práce je utmovanie motivácie prostredníctvom známok (učenie sa pre známky), ktorá sa považuje za škodlivú nielen vo vzťahu k učebným výsledkom, ale hlavne vo vzťahu k študijným návykom a osobnej aspirácii. Naopak, je nevyhnutné posilňovať motiváciu vnútornú, ktorá je podporovaná vytváraním adekvátneho obrazu o žiakoch, stanovením jasných očakávaní, akceptovaním ich osobných a vzdelávacích potrieb, sociálnych vzťahov, eliminovaním nudy a strachu, bezradnosti pri riešení problémov a pod.

Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu je objektívne, validné a reliabilné hodnotenie na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov hodnotenia, ktorými sa overí dosiahnutie všeobecného a špecifického cieľa – hodnotiaci štandard.

Hodnotiaci štandard definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých výkonových štandardov. Vzťahuje sa priamo na kompetencie. Zahŕňa:

- kritériá hodnotenia,
- prostriedky a postupy hodnotenia

Organizačné a metodické pokyny pre sumatívne hodnotenie (maturitné, záverečné a absolventské skúšky) predstavu

9.1 Pravidlá hodnotenia žiakov

Pri pedagogickej kontrole a hodnotení je veľmi dôležité, kedy sa kontrola a hodnotenie uskutočňuje. Z tohto hľadiska sa hodnotenie rozlišuje na priebežné a záverečné. Funkciou priebežného hodnotenia je poskytovať žiakovi informácie v priebehu vlastného učenia sa, osvojovania učiva. Cieľom je poukázať na nedostatky, chyby, ktoré môžu viesť k nesprávnym výsledkom vo vedomostiach alebo k fixovaniu nesprávnych zručností. Záverečné hodnotenie sa chápe ako hodnotenie výsledkov po ukončení jednotiek učiva, tematických celkov a uskutočňuje sa až vtedy, keď sa naplnia podmienky (časové, materiálne) na osvojenie učiva.

Hodnotenie z hľadiska cieľa prebieha v štyroch rovinách.

Formatívne hodnotenie – cieľom je spätná väzba, získanie informácií ako sa žiaci učia, diagnostikovanie chýb, ťažkostí a ich príčin v procese učenia sa žiaka. Nebýva spojené s klasifikáciou.

Sumatívne hodnotenie – cieľom je určenie výsledkov procesu učenia sa žiaka, úrovne jeho vedomostí, zručností a postojov. Je spravidla spojené s klasifikáciou (priebežné a záverečné skúšanie žiakov).

Normatívne hodnotenie – hodnotenie relatívneho výkonu – je hodnotením výkonu jednotlivých žiakov vo vzťahu k výkonom ostatných žiakov.

Kritériálne hodnotenie – hodnotenie absolútneho výkonu - učiteľ hodnotí žiaka vzhľadom na očakávané vzdelávacie výstupy a kompetencie podľa kritérií hodnotenia. Zisťujeme, či bol požadovaný výkon (kritérium) žiaka splnený alebo nie.

Súčasťou hodnotenia je aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy.

Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými, výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:

1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Znáмка z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činností žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia sa je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov sa podľa povahy predmetu zameriame predovšetkým na:

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania (kognitívna oblasť).**

Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia. Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitosti, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Osvojil si účinné metódy a formy štúdia.

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania (psychomotorická oblasť).**

Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládanie účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energií. Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Osvojil si praktické zručnosti a návyky a vie ich využiť.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu laboratórnych zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

- **Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania (afektívna oblasť).**

Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií. Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:

Žiak:

- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Osvojil si potrebné vedomosti, skúsenosti, činnosti a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Súčasťou hodnotenia má byť aj **sebahodnotenie** žiakov, ich schopnosť posúdiť svoju vlastnú prácu, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. Sebahodnotenie budeme orientovať na rozvoj kľúčových kompetencií a na očakávané vzdelávacie výstupy v danom vyučovacom predmete.

9.2 Spôsoby hodnotenia žiakov

- (1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami: 1 – výborný, 2 – chválibitný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný a 5 – nedostatočný,
- (2) Slovné hodnotenie je spätná väzba učiteľa žiakovi o jeho aktuálnom výkone vzhľadom na jeho osobné možnosti a porovnanie s predchádzajúcimi výkonmi. Učiteľ ocení klady a vysvetlí žiakovi, v čom sa má zlepšiť.
- (3) Hodnotenie vyjadrené percentami sa používa pri priebežnom hodnotení žiaka a pri klasifikácii a hodnotení prospechu žiaka na maturitnej skúške.
- (4) Riaditeľ školy na návrh predmetových komisií, po prerokovaní s pedagogickou radou a radou školy, v súlade s učebnými plánmi študijných odborov a učebných odborov stredných škôl oznámi, ktoré voliteľné predmety sa klasifikujú a ktoré sa neklasifikujú. Zoznam voliteľných predmetov, ktoré sa klasifikujú a ktoré sa neklasifikujú zverejní riaditeľ v deň začiatku príslušného školského roka.
- (5) Vo voliteľných predmetoch, ktoré sa neklasifikujú, sa v katalógovom liste žiaka a na vysvedčení žiaka uvedie „absolvoval/-a“.
- (6) V súlade s učebnými plánmi sa vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova neklasifikujú. V katalógovom liste žiaka a na vysvedčení žiaka sa uvedie „absolvoval/-a“.
- (7) Nepovinné predmety sa neklasifikujú, v katalógovom liste žiaka a na vysvedčení žiaka sa uvedie „absolvoval/-a“.
- (8) Ak je žiak uvoľnený z vyučovania povinného predmetu, v katalógovom liste žiaka a na vysvedčení žiaka sa uvedie „oslobodený/-a“.
- (9) Správanie žiaka sa klasifikuje stupňami podľa osobitného predpisu.
- (10) Ak nie je možné žiaka vyskúšať a klasifikovať v riadnom termíne v prvom polroku alebo v druhom polroku, postupuje sa podľa osobitného predpisu.
- (11) Zákonných zástupcov žiaka informuje priebežne o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ, učiteľia jednotlivých predmetov, príp. majster odbornej výchovy. V prípade výrazného zhoršenia prospechu alebo správania informuje zákonných zástupcov žiaka preukázateľným spôsobom.
- (12) Zákonných zástupcov žiaka informuje o prospechu a správaní žiaka triedny učiteľ pravidelne na triednej schôdzi, kde ich oboznámi s výsledkami práce za uplynulé obdobie.
- (13) Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu.
- (14) Žiak má právo
 - vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom,
 - dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia
 - na objektívne hodnotenie.

(15) Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežná a súhrnná klasifikácia. Priebežná klasifikácia sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka. Súhrnná klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.

(16) Pri hodnotení, priebežnej i súhrnnej klasifikácii sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, berie sa do úvahy vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho ľudské práva. Hodnotenie sa považuje za akt objektívnej spätnej väzby, motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého obrazu žiaka o sebe.

(17) Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné brať tieto potreby dôsledne do úvahy a postupovať podľa osobitných predpisov, ktoré upravujú uvedený postup.

(18) V záujme poskytnutia objektívnej spätnej väzby a poukázania na rozvojové možnosti žiaka v danej oblasti učiteľ pri písomných prácach doplní klasifikáciu známku o slovný komentár, v ktorom vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce.

9.3 Kritéria hodnotenia žiakov

Známka	Kritériá hodnotenia ústneho prejavu (prezentácia referátu a prejavu)
Výborný	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktoval sa s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo dobre rozumieť. • Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. • Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. • Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. • Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby, ani chyba v stavbe vety. • Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. • Prejav bol výzvou k diskusii.
Chváľitebný	<ul style="list-style-type: none"> • Kontaktoval sa s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo dobre rozumieť. • Hlavná myšlienka bola po celú dobu jasná. • Príklady boli presvedčivé a dobre zvolené. • Slovná zásoba bola výrazovo bohatá. • Nevyskytovali sa žiadne jazykové chyby, ani chyba v stavbe vety. • Dĺžka prejavu bola primeraná a mala spád. • Prejav mohol byť výzvou k diskusii.
Dobrý	<ul style="list-style-type: none"> • Čiastočne sa kontaktoval s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo niekedy zle rozumieť. • Prejav nemal výraznú hlavnú myšlienku. • Príklady boli uplatnené iba niekedy. • Slovná zásoba bola postačujúca. • Vyskytovali sa jazykové chyby a chyby v stavbe vety. • Dĺžka prejavu bola primeraná. • Prejav nebol výzvou k diskusii.
Dostatočný	<ul style="list-style-type: none"> • Minimálne sa kontaktoval s poslucháčmi. • Rečníkovi bolo zle rozumieť. • Prejav nebol presvedčivý. • Ústny prejav bol zle štruktúrovaný, hlavná myšlienka bola nevýrazná. • Príklady boli nefunkčné. • Slovná zásoba bola malá. • Vyskytovali sa časté chyby v jazyku a chyby v stavbe vety. • Dĺžka prejavu nezodpovedala téme.
Nedostatočný	<ul style="list-style-type: none"> • Chýbal kontakt s poslucháčmi. • Rečníkovi nebolo vôbec rozumieť. • Prejav nebol presvedčivý ani zaujímavý. • Chýbala hlavná myšlienka. • Chýbali príklady. • Slovná zásoba bola veľmi malá. • Vyskytovali sa veľmi časté chyby v jazyku, stavba vety nebola správna. • Dĺžka prejavu bola veľmi dlhá/krátka, zmysel vystúpenia nebol jasný.

Známka	Kritériá hodnotenia spolupráce členov skupiny
Výborný	<ul style="list-style-type: none"> • Aktívne prispieval nápadmi, názormi a vedomosťami. • Nesúhlas vyjadroval konštruktívne. • Pozorne počúval ostatných. • Podporoval ostatných, aby vyjadrovali svoje názory. • Pomáhal ostatným formulovať myšlienky. • Aktívne sa podieľal na plnení úloh skupiny. • Bol ochotný stať sa vedúcim skupiny, pokiaľ to bolo namieste, podporoval ostatných.
Chváľitebný	<ul style="list-style-type: none"> • Prispieval nápadmi, názormi a vedomosťami bez toho, aby ho o to požiadali. • Pri vyjadrovaní nesúhlasu bol slušný. • Umožňoval ostatným vyjadrovať svoje názory. • Niekedy pomáhal druhým sformulovať myšlienky. • Podieľal sa na plnení úloh skupiny. • Podporoval ostatných v ich vedúcej úlohe.
Dobrý	<ul style="list-style-type: none"> • Prispieval k diskusii vtedy, ak ho o to požiadali. • Vyjadroval nesúhlas nie veľmi slušne. • Neprerušoval ostatných. • Snažil sa spolupracovať s ostatnými pri plnení úlohy.

Dostatočný	<ul style="list-style-type: none"> • K diskusi sa pripájal výnimočne. • Nebol slušný pri vyslovení nesúhlasu. • Niekedy prerušoval ostatných. • Niekedy prekážal ostatným pri plnení úlohy.
Nedostatočný	<ul style="list-style-type: none"> • Nepristupoval k diskusi konštruktívne. • Pri vyslovení nesúhlasu bol neslušný. • Často prerušoval ostatných. • Svojím správaním znemožňoval ostatným plniť úlohy.

Známka	Kritériá hodnotenia ústneho a písomného prejavu
Výborný	<ul style="list-style-type: none"> • Nemá v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov a pojmov nepresnosti. • Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne. • Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti. • Jeho reakcie sú správne. • Ústny a písomný prejav je správny a výstižný. • Žiak je schopný samostatne pracovať.
Chváľitebný	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov a vo vzťahu medzi nimi ojedinelé medzery. • Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje nepresnosti, ktoré dokáže s pomocou pedagogického zamestnanca korigovať. • Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s menšími chybami. • Pri využívaní poznatkov na výklad a hodnotenie javov je menej samostatný a potrebuje vedenie pedagogického zamestnanca. • Jeho výsledky vykazujú drobné nepresnosti. • Ústny a písomný prejav má zvyčajne nedostatky v správnosti a presnosti. • Kvalita výsledkov jeho činností je narušená nedostatkami. • Žiak je po predchádzajúcom návode pedagogického zamestnanca schopný s menšími ťažkosťami pracovať samostatne.
Dobry	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov a vo vzťahoch medzi nimi závažné medzery. • Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje často nepresnosti. • Na výklad a hodnotenie javov dokáže svoje vedomosti uplatniť obmedzene a len s pomocou pedagogického zamestnanca. • Ústny a písomný prejav žiaka je slabý. • Kvalita výsledkov jeho činností je narušená značnými nedostatkami. • Žiak je schopný samostatne pracovať pod občasným dohľadom pedagogického zamestnanca.
Dostatočný	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak má v presnosti a úplnosti požadovaných poznatkov, faktov, pojmov a vo vzťahoch medzi nimi mnoho závažných nedostatkov. • Pri vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností prejavuje mnoho značných nepresností. • Na výklad a hodnotenie javov dokáže svoje vedomosti uplatniť veľmi obmedzene a len za stálej pomoci pedagogického zamestnanca. • Ústny aj písomný prejav žiaka je veľmi slabý. • Kvalita výsledkov jeho činností je narušená veľkými nedostatkami. • Žiak je schopný pracovať iba pod trvalým dohľadom pedagogického zamestnanca.
Nedostatočný	<ul style="list-style-type: none"> • Žiak si predpísané učivo neosvojil. • Trvale má veľmi podstatné nedostatky vo vykonávaní požadovaných rozumových a motorických činností. • Medzerovité a nepresné osvojenie vedomostí a zručností žiaka nestačí na riešenie teoretických a praktických úloh. • Pri výklade a hodnotení javov nedokáže uplatniť svoje vedomosti ani za pomoci pedagogického zamestnanca. • Jeho ústny a písomný prejav je celkom nevyhovujúci. • Žiak nie je schopný uspokojivo pracovať ani pod trvalým dohľadom pedagogického zamestnanca.

Stupeň	Kritériá hodnotenia správania
1-veľmi dobré	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržiava ustanovenia školského poriadku a riadi sa ním.

	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržiava morálne zásady a pravidlá spolunažívania v kolektíve a vo vzťahu k učiteľom. • Ojedinele sa môže dopustiť menej závažných previnení.
2-menej uspokojivé	<ul style="list-style-type: none"> • Jeho správanie je v súlade s ustanoveniami školského poriadku, morálnymi zásadami a pravidlami spolunažívania vzhľadom k spolužiakom a učiteľom. • Žiak sa dopustil závažnejšieho priestupku alebo sa opakovane dopúšťa menej závažných priestupkov voči ustanoveniam školského poriadku.
3-uspokojivé	<ul style="list-style-type: none"> • Dopustil sa závažného priestupku voči školskému poriadku. • Aj po udelení druhého stupňa klasifikácie správania dopúšťa sa závažnejších priestupkov voči morálnym zásadám a pravidlám spolunažívania. • Porušuje ľudské práva spolužiakov alebo pedagogických zamestnancov.
4-neuspokojivé	<ul style="list-style-type: none"> • Jeho správanie je v rozpore s právnymi a etickými normami spoločnosti. • Výrazne porušuje ľudské práva spolužiakov, pedagogických zamestnancov alebo ďalších osôb. • Dopustil sa závažných previnení, ktorými vážne ohrozil výchovu ostatných žiakov. • Zámerne narušal činnosť žiackeho kolektívu.

9.4 Celkové hodnotenie

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroku vyjadruje výsledky jeho klasifikácie v predmetoch a klasifikáciu jeho správania.

Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého a druhého polroku sa vyjadruje takto:

Celkové hodnotenie	Podmienky
prospel s vyznamenaním	ak ani v jednom predmete nemá prospech horší ako chváľitebný, priemerný prospech z predmetov nemá horší ako 1,5, jeho správanie je veľmi dobré, a absolvoval všetky neklasifikované voliteľné predmety, ktoré si vybral podľa svojho záujmu a potrieb na začiatku školského roka,
prospel veľmi dobre	ak ani v jednom predmete nemá prospech horší ako dobrý, priemerný prospech z predmetov nemá horší ako 2,0, jeho správanie je veľmi dobré a absolvoval všetky neklasifikované voliteľné predmety, ktoré si vybral podľa svojho záujmu a potrieb na začiatku školského roka,
prospel	ak nemá nedostatočný prospech ani v jednom predmete, a absolvoval všetky neklasifikované voliteľné predmety, ktoré si vybral podľa svojho záujmu a potrieb na začiatku školského roka,
neprospel	ak má z niektorého predmetu aj po opravnej skúške nedostatočný prospech alebo neabsolvoval jeden z neklasifikovaných voliteľných predmetov, ktoré si vybral podľa svojho záujmu a potrieb na začiatku školského roka.

9.5 Hodnotenie a klasifikácia maturitnej skúšky

Cieľom maturitnej skúšky je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného katalógom cieľových požiadaviek a obsahom školského vzdelávacieho programu.

Maturitná skúška sa skladá z teoretickej časti maturitnej skúšky a praktickej časti maturitnej skúšky (ďalej len „odborná zložka“). Cieľom odbornej zložky je overenie vedomostí a zručností v rozsahu učiva odborných vyučovacích predmetov, určených vzdelávacími štandardmi. V nadstavbovom štúdiu sa v odbornej zložke zohľadňuje nadväznosť na príslušný učebný odbor.

Maturitná skúška z jednotlivých predmetov môže pozostávať z externej časti a internej časti. Súčasťou internej časti maturitnej skúšky je aj teoretická časť odbornej zložky a praktická časť odbornej zložky. Externú časť maturitnej skúšky tvorí písomný test, ktorý zadáva a vyhodnocuje Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania.

Prihlásenie sa na maturitnú skúšku

Žiak posledného ročníka príslušného vzdelávacieho programu študijného odboru v strednej odbornej škole do 30. septembra písomne oznámi triednemu učiteľovi predmety, ktoré si na maturitnú skúšku zvolil (týka sa to aj predmetu, z ktorého dobrovoľne koná maturitnú skúšku). Žiak so zdravotným znevýhodnením oznámi aj spôsob vykonania maturitnej skúšky. Zmenu predmetov alebo zmenu spôsobov vykonania maturitnej skúšky alebo dodatočné prihlásenie žiak písomne oznámi triednemu učiteľovi najneskôr do 15. októbra.

Predmety maturitnej skúšky

Žiak môže konať maturitnú skúšku len z vyučovacích predmetov uvedených v učebnom pláne školy, v ktorých sa vzdelával.

Predmety maturitnej skúšky pre stredné odborné školy sú:

- slovenský jazyk a literatúra,
- povinný predmet zo skupiny predmetov cudzí jazyk,
- teoretická časť odbornej zložky,
- praktická časť odbornej zložky.

Predmetom teoretickej časti a praktickej časti odbornej zložky je súbor odborných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacieho programu študijného odboru. V praktickej časti odbornej zložky sa overujú zručnosti a schopnosti žiaka v tomto súbore. V teoretickej časti odbornej zložky sa ústne overujú vedomosti žiaka v tomto súbore, prípadne aj vo vzťahu k praktickej časti odbornej zložky.

Externú časť maturitnej skúšky, písomnú formu internej časti maturitnej skúšky z predmetu zo skupiny predmetov cudzí jazyk vykonáva žiak na úrovni B1 alebo B2 jazykovej náročnosti Spoločného európskeho referenčného rámca.

Ústnu formu internej časti maturitnej skúšky z dobrovoľného predmetu zo skupiny predmetov cudzí jazyk žiak vykoná na úrovni B1 alebo B2 jazykovej náročnosti Spoločného európskeho referenčného rámca.

Interná časť maturitnej skúšky v jednotlivých predmetoch maturitnej skúšky sa môže konať aj formou:

- ústnou,
- praktickou,
- predvedením komplexnej úlohy alebo umeleckého výkonu,
- obhajoby komplexnej odbornej práce alebo projektu alebo úspešnej súťažnej práce,
- realizácie a obhajoby experimentu.

Maturitné skúšky sa z jednotlivých vyučovacích predmetov konajú pred predmetovými maturitnými komisiami. Predmetovú maturitnú komisiu tvorí predseda a dvaja skúšajúci. Maturitná skúška z odbornej zložky podľa jednotlivých študijných odborov sa koná pred predmetovými maturitnými komisiami. Predmetovú maturitnú komisiu tvorí predseda a skúšajúci učitelia odborných predmetov v príslušnom študijnom odbore, v ktorom sa vykonáva odborná výchova, aj skúšajúci majster odbornej výchovy. Interná časť maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry a z cudzieho jazyka obsahuje 30 заданий. Klasifikácia žiaka na maturitnej skúške je vyjadrená percentom úspešnosti alebo stupňom prospechu.

Maturitná skúška z odborných predmetov sa skladá z teoretickej časti odbornej zložky a praktickej časti odbornej zložky. Počet tém pri teoretickej časti odbornej zložky je 25, pričom každá téma obsahuje 5-6 заданий. Jednotlivé zadania sú hodnotené počtom získaných percent, pričom zohľadňujú primeranú váhu náročnosti odpovede. Celkový výsledok odpovede je vyjadrený známkom.

Interná časť maturitnej skúšky

Žiak môže vykonať internú časť maturitnej skúšky okrem jej písomnej formy, ak úspešne ukončil príslušný ročník štúdia vzdelávacieho programu študijného odboru, ak vykonal externú časť maturitnej skúšky, písomnú formu internej časti maturitnej skúšky a praktickú časť odbornej zložky. Žiak môže vykonať v jeden deň internú časť maturitnej skúšky okrem písomnej formy internej časti maturitnej skúšky a praktickej časti odbornej zložky najviac z troch predmetov. Žiak vykoná internú časť maturitnej skúšky okrem písomnej formy a praktickej časti odbornej zložky v priebehu najviac piatich pracovných dní. Pred začiatkom konania internej časti maturitnej skúšky okrem jej písomnej formy sa žiak pät po sebe nasledujúcich vyučovacích dní nezúčastňuje na vyučovaní. Tieto dni sú určené na prípravu žiaka na skúšku. Maturitné skúšky z jednotlivých predmetov, okrem externej časti a písomnej formy internej časti, sa konajú pred predmetovou maturitnou komisiou. V jednom dni môže predmetová maturitná komisia vyskúšať najviac 24 žiakov.

Praktická časť odbornej zložky

Predmetom praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky je súbor odborných vyučovacích predmetov podľa príslušného vzdelávacieho programu študijného odboru strednej odbornej školy. V praktickej časti odbornej zložky sa overujú zručnosti a schopnosti žiaka v tomto súbore. Na praktickú časť odbornej zložky sa určí podľa náročnosti a špecifik odboru 1 téma až 15 tém, ktoré zahŕňajú charakteristické činnosti, na ktorých výkon sa žiaci pripravujú. Témy sú v súlade s cieľovými požiadavkami na absolventa príslušného študijného odboru v oblasti odborného vzdelávania.

Žiak vykoná praktickú časť odbornej zložky vo vyžrebovanej téme alebo v určenej téme jednou z týchto foriem:

- praktická realizácia a predvedenie komplexnej úlohy,
- obhajoba vlastného projektu,
- realizácia a obhajoba experimentu,
- obhajoba úspešných súťažných prác,
- predvedenie umeleckého výkonu.

Praktická časť odbornej zložky trvá podľa povahy študijného odboru najviac 24 hodín. Žiak môže na nej používať pomôcky uvedené v zadaniach práce.

Hodnotenie a klasifikácia maturitnej skúšky

• Externá časť a každá forma internej časti maturitnej skúšky sa hodnotí osobitne a toto hodnotenie je uvedené aj na vysvedčení o maturitnej skúške. Externá časť sa hodnotí percentami úspešnosti a percentilom. Písomná forma internej časti sa hodnotí

percentami úspešnosti. Ústna forma internej časti sa hodnotí stupňom prospechu. Hodnotenie vyjadrené percentami úspešnosti a percentilom sa zaokrúhľuje na desatiny.

- Žiak môže vykonať ústnu formu internej časti maturitnej skúšky bez ohľadu na výsledok externej alebo písomnej internej časti maturitnej skúšky.
- Praktická časť odbornej zložky sa skladá z komplexnej témy, kde sú zohľadnené vedomosti z dotácie všetkých odborných predmetov počas štúdia a hodnotenie je stupňom prospechu (známkou). Podmienkou pri vypracovaní témy - forma a.) je komplexnosť spracovania, kde žiak, aby bol úspešný, musí preukázať vedomosti z oboch častí zadania.
- Pri obhajobe - forma b.) c.) d.) praktickej časti odbornej zložky sa žiak hodnotenie dozvie v deň skúšky.
- Pri forme a.) bude žiakovi hodnotenie oznámené PPMK až po absolvovaní teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky. Návrh známky pre formu a.) navrhnu skúšajúci členovia príslušnej maturitnej komisie pri koncoročnej klasifikačnej porade.
- Každú úlohu v maturitnom zadaní a v maturitnej téme ústnej formy internej časti maturitnej skúšky hodnotí predmetová maturitná komisia samostatne (§15 odsek 5, Vyhláška č. 318/2008 Z. z.).
- Každý predmet maturitnej skúšky má v maturitnom zadaní a v maturitnej téme aspoň dve úlohy vyjadrené ich váhou vzhľadom na celkové hodnotenie. Celkovým hodnotením ústnej formy internej časti maturitnej skúšky z daného predmetu je stupeň prospechu, ktorý vzniká ako vážený priemer stupňov prospechu z odpovedí na jednotlivé úlohy maturitného zadania. Pri hodnotení stupňom prospechu sa zaokrúhľuje známka na celé číslo (§15 odsek 6, Vyhláška č. 318/2008 Z. z.).
- Výsledky klasifikácie externej a písomnej formy internej časti (Slovenský jazyk a literatúra, Matematika, Cudzí jazyk) oznámi riaditeľ školy žiakom najneskôr 10 dní pred termínom konania ústnej formy maturitnej skúšky. Tieto výsledky sú len čiastkovým hodnotením maturitnej skúšky z daných predmetov.
- Žiak alebo jeho zákonný zástupca môže požiadať riaditeľa školy o nahliadnutie do písomnej práce a porovnať jej hodnotenie s kľúčom správnych hodnotení do 5 dní odkedy sa dozvedel o jej výsledku.
- Ak žiak pristupuje k maturitnej skúške v náhradnom termíne (september) a vykonal praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky s nedostatočným prospechom, opravnú skúšku z predmetu má až vo februári.

Žiak úspešne vykoná maturitnú skúšku z predmetu, ktorý:

1. má externú časť maturitnej skúšky a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky

a) nie je horšie ako stupeň prospechu 3 - dobrý a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25% z celkového počtu bodov alebo v externej časti získa viac ako 33% z celkového počtu bodov, alebo

b) je stupeň prospechu 4 - dostatočný a v písomnej forme internej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25% z celkového počtu bodov a súčasne v externej časti získa viac ako 33% z celkového počtu bodov.

2. má externú časť maturitnej skúšky a nemá písomnú formu internej časti maturitnej skúšky, ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky

a) nie je horšie ako stupeň prospechu 3 - dobrý a v externej časti maturitnej skúšky získa viac ako 25% z celkového počtu bodov alebo

b) je stupeň prospechu 4 - dostatočný a v externej časti maturitnej skúšky získa viac ako 33% z celkového počtu bodov.

3. nemá externú časť maturitnej skúšky a nemá písomnú formu internej časti maturitnej skúšky,
ak jeho hodnotenie z ústnej formy internej časti maturitnej skúšky nie je horšie ako 4 - dostatočný.

Žiak úspešne vykoná externú časť maturitnej skúšky z dobrovoľného predmetu, ak v nej získa viac ako 33% z celkového počtu bodov.

Ak žiak nesplní podmienky pre úspešné vykonanie MS uvedené v § 15, odsek 7 a 8 vyhlášky č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov v predmetoch, ktoré majú okrem ÚFIČ MS aj EČ a PFIČ MS alebo len EČ MS, platia nasledujúce informácie:

1. ÚFIČ MS z predmetov, ktoré majú EČ a PFIČ MS alebo len EČ MS, na ktoré sa žiak prihlásil, môže žiak vykonať v RT MS bez ohľadu na výsledky EČ alebo PFIČ MS z týchto predmetov.
2. Ak žiak strednej školy neúspešne vykonal MS z niektorých, najviac však dvoch predmetov, môže mu ŠMK povoliť konať opravnú skúšku z týchto predmetov alebo časti a formy skúšky z týchto predmetov (školský zákon, § 88, odsek 1 a 2).

Žiak, ktorý nevykonal úspešne MS z predmetu, požiada ŠMK o opravnú skúšku z tohto predmetu. Vo svojej žiadosti špecifikuje, ktorú časť alebo formu MS chce opravovať (školský zákon, § 88, odsek 1 a 2). Môže požiadať o opravnú skúšku iba tej časti alebo formy, v ktorej bol neúspešný.

4. Termín konania opravnej skúšky ÚFIČ MS je september alebo február nasledujúceho školského roka. Opravnú skúšku EČ a PFIČ MS môže žiak vykonať v mimoriadnom skúšobnom období v septembri nasledujúceho školského roka alebo v riadnom termíne EČ a PFIČ MS nasledujúceho školského roka (školský zákon, § 77, odsek 5 a § 88, odsek 4), pričom nasledujúcim školským rokom sa rozumie školský rok nasledujúci po školskom roku, v ktorom žiak konal MS v riadnom termíne.

5. Na opravnú skúšku EČ a PFIČ MS sa žiak prihlási riaditeľovi školy do 30. júna, ak chce opravnú skúšku konať v septembri nasledujúceho školského roka alebo do 30. septembra nasledujúceho školského roka, ak chce opravnú skúšku konať v riadnom termíne nasledujúceho školského roka (školský zákon, § 77, odsek 7). Tomuto prihláseniu predchádza žiadosť o opravnú skúšku v zmysle bodu 3.

6. Žiaka, ktorý žiada o opravný termín v riadnom termíne nasledujúceho školského roka, prihlási na EČ a PFIČ MS riaditeľ školy prostredníctvom informačného systému pre EČ a PFIČ MS zároveň so žiakmi, ktorých bude v danom školskom roku prihlasovať na riadny termín MS, ale v IS uvedie informáciu, že ide o opravný termín.

7. O opravný termín EČ MS a PFIČ MS môže požiadať iba žiak, ktorý má ukončenú celú maturitnú skúšku, absolvoval všetky vybrané maturitné predmety a všetky časti maturitnej skúšky týchto maturitných predmetov a nesplnil podmienky pre úspešné vykonanie maturitnej skúšky.

10 Vnútny systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Cieľom hodnotenia je posúdenie úrovne práce zamestnanca so zameraním na jeho silné a slabé stránky a hľadanie možností pre ďalší rozvoj. Hodnotenie je účinný nástroj pre zabezpečenie harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Naša škola bude využívať štandardné spôsoby hodnotenia: formatívne a sumatívne. Formatívne hodnotenie použijeme na zvýšenie kvality výchovy a vzdelávania. Sumatívne hodnotenie použijeme na rozhodovanie.

Vnútny systém kontroly by sa mal zameriavať hlavne na celkový priebeh výchovno-vzdelávacej činnosti na škole, na tvorbu školských vzdelávacích programov, na dodržiavanie plnenia plánov predmetových komisií, na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ostatným materiálno-technickým vybavením, na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka, na vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich, na uplatňovanie didaktických zásad, na mimoškolskú činnosť učiteľov, na kontrolnú činnosť výchovného poradcu. Hodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov školy pozostáva z:

- hodnotenia tímovej práce učiteľov,
- prípravy na vyučovanie,
- pozorovania (hospitácie),
- rozhovorov,
- výsledkov vyučovania (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy, ročníkové projekty, písomné práce),
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, zapojenia sa do medzinárodných projektov, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.,
- hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy,
- vzájomného hodnotenia učiteľov („otvorené hodiny“),
- hodnotenia učiteľov žiakmi,
- dodržiavania pracovného poriadku.

Kvalitu hodnotenia výkonu pedagogickej činnosti, mieru osvojenia si a využívania profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov hodnotí:

- uvádzajúci pedagogický zamestnanec začínajúceho pedagogického zamestnanca priebežne a na konci adaptačného obdobia,
- priamy nadriadený podriadeného, jedenkrát ročne najneskôr do konca školského roka.

Výsledky hodnotenia majú vplyv na:

- zlepšenie práce učiteľa,
- zistení chýb pri pedagogickej práci,
- určovanie osobného príplatku a odmeny,
- ďalšiu motiváciu učiteľa.

11 Prílohová časť

11.1 Príloha 1

Vymedzenie pojmov v štátnom vzdelávacom programe

Štátny vzdelávací program používa pojmy, ktoré musí akceptovať aj školský vzdelávací program:

Vzdelávací program - Kurikulum (angl. curriculum) – znamená komplexný program riešenia všeobecných a špecifických cieľov, obsahu, metód a foriem vzdelávacieho procesu, stratégií a metód hodnotenia, organizácie a riadenia vzdelávania. Vývoj vzdelávacích programov je otvoreným procesom plánovania, realizácie a hodnotenia inštitucionálneho vzdelávania a vyžaduje si rozhodovanie a praktické riešenie na úrovni štátu, školy a triedy.

Kurikulárny dokument vymedzuje vzdelávací program. Štátny vzdelávací program (v krajinách Európskej únie „National Curriculum“ – Národné kurikulum) je štátom garantovaný rámec, ktorý určuje ciele, obsah vzdelávania, vzdelávacie výstupy a smernice na realizáciu školských kurikul v oblasti formálneho (počiatočného) vzdelávania

Cieľ vzdelávania v ŠVP vyjadruje normy a požiadavky na celkový vzdelanostný a osobnostný rozvoj žiaka, vymedzuje zámery výchovnovzdelávacieho procesu a jeho vzdelávacie výstupy, je zameraný na komplexný rozvoj osobnosti žiaka. Sú to navrhované a plánované výsledky vzdelávania a učenia sa. Interpretujeme ich z hľadiska:

- obsahového (spoločenská zameranosť vzdelávania),
- vyučovacieho procesu (vyučovanie predmetov),
- učenia sa žiakov,
- výsledkov vyučovania (skúšanie).

Ciele vyučovacieho procesu musia spĺňať požiadavky na konzistentnosť, primeranosť, jednoznačnosť a kontrolovateľnosť žiackych výkonov s rešpektovaním taxonómie cieľov (úroveň osvojenia učiva). Ciele vyučovacieho procesu sú usporiadané podľa hierarchie nasledovne:

- **všeobecné ciele** (celospoločenské) sú najabstraktnejšie a vyjadrujú výchovné (afektívne, postojoivé, hodnotové) ciele napr. formovať mravné vedomie, rozvíjať tvorivé myslenie, schopnosť riešiť problémy, schopnosť komunikovať, orientovať sa v množstve informácií, prevziať zodpovednosť ap. Informujú širokú verejnosť o vyučovacom procese školy a zároveň umožňujú, aby spoločnosť mohla klásť požiadavky na školu,
- **inštitucionálne ciele** (ciele školy, skupiny, jednotlivca) reprezentujú požiadavky školy na učebné/študijné odbory napr. profil absolventa, ciele vyučovacích predmetov a ich tematických celkov, výchovné ciele, všetko, čo by mal absolvent vedieť po ukončení vzdelávacieho programu napr. vytvárať kladný vzťah k prírode, prejavovať úctu k rodičom, rozvíjať manuálne a technické zručnosti ap.,
- **špecifické ciele** (konkrétne) predstavujú ciele vyučovacích hodín vyjadrené výkonmi žiakov v rámci tematických celkov.

Sú to ciele:

- **vzdelávacie ciele** zamerané na všestranný rozvoj osobnosti ako predpokladu seba výchovy a seba vzdelávania. Zabezpečujú rozvoj záujmov a potrieb žiaka, jeho pamäti, reprodukčného a tvorivého myslenia. Vzdelávacie ciele sú zamerané hlavne na:

- **kognitívne (poznávacie) procesy**, ktoré zahŕňajú oblasť vedomostí, intelektuálnych zručností, poznávacích schopností (pamäť, myslenie, tvorivosť). Patrí sem porozumenie, aplikácia, analýza, syntéza a kritické hodnotenie,
- **psychomotorické (pohybové, zručnosti) procesy**, ktorými sa osvojujú zručnosti (reč, písanie, manipulácia) a návyky. Patrí sem imitácia, koordinácia, automatizácia, ap.,

- **výchovné ciele** zamerané na formovanie vzťahu žiakov k svetu, aby stanovené hodnoty prijímali, reagovali na ne, akceptovali ich, integrovali a zvnútorňovali sa s nimi.

Vzťahujú sa na:

- **afektívne procesy** vymedzujúce oblasť pocitov, postojev, hodnotovej orientácie a sociálno-komunikatívnych zručností. Patrí sem vnímavosť reagovania, oceňovanie hodnôt, charakter, ap.

Cieľ vzdelávania je východiskom a podmienkou pre formulovanie obsahu, zabezpečenie procesu vzdelávania a hodnotenia výsledkov vzdelávacieho procesu.

Štandard je stupeň dokonalosti požadovaný pre určitý účel alebo akceptovaný model (vzor, norma, miera), s ktorým sú reálne objekty a procesy rovnakého druhu porovnávané alebo merané. Je to požadovaná a záväzná charakteristika kvantitatívnych alebo kvalitatívnych vlastností určitého objektu alebo javu. Je to miera (hranica), kedy je ešte možné výkon považovať za akceptovateľný.

Vzdelávacie výstupy sú stanovenia o tom, čo žiak vie, chápe a je schopný urobiť, aby ukončil proces učenia/vzdelávania. Ide o štruktúrovaný popis vedomostí, zručností a kompetencií (odborné, všeobecné) nevyhnutných pre výkon určitej pracovnej úlohy, činnosti alebo súboru činností v danom povolání alebo skupine príbuzných povolání. Vzdelávacie výstupy v oblasti OVP týkajúce sa získania, potvrdenia a uznania konkrétnej kvalifikácie (úplnej, čiastočnej) stanovené v profile absolventa voláme **kvalifikačný štandard**. Každý vzdelávací výstup je vo svojej podstate výkonový štandard

Hodnotiaci štandard definuje súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overenie dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Vychádza z kvalifikačného - výkonového štandardu. Proces hodnotenia vytvára evidenciu o výkone žiaka. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

- *kritériá hodnotenia* pre každú všeobecnú a odbornú spôsobilosť. Určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že výkon žiaka bol preukázaný. Pokiaľ kompetencie stanovujú, čo má žiak vedieť a urobiť v rámci danej pracovnej činnosti, kritériá určujú, podľa čoho to poznáme a či sú tieto kompetencie osvojené. Kritériá musia byť konkrétne, jasné a zodpovedajúce danej kompetencii,
- *prostriedky a postupy hodnotenia* vymedzujú cesty a spôsoby overovania kompetencií,
- *organizačné a metodické pokyny* pre maturitné skúšky predstavujú súbor pravidiel a predpisov v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov.

Vzdelávací štandard obsahuje súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré majú žiaci dosiahnuť a vykonať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania. Je súborom výkonových a obsahových štandardov v danom predmete, v danom tematickom celku alebo téme učiva.

Výkonový štandard je základné kritérium úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje kritériá úrovne zvládnutia obsahových štandardov. Sú to významné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré má žiak podľa očakávania preukázať po ukončení vzdelávania. Musí odpovedať na otázku „*Čo potrebuje žiak vedieť (kognitívna oblasť), čomu musí porozumieť (kognitívna a afektívna oblasť), čo má urobiť (afektívna a psychomotorická oblasť)*“, aby splnil úlohu a preukázal svoj výkon. Je zároveň vstupným (cieľová požiadavka) a výstupným (vzdelávací výstup) štandardom. Výkonový štandard identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. Dôkazom dosiahnutia výkonového štandardu – vzdelávacieho výstupu je objektívne, validné a reliabilné priebežné (vyučovacia hodina) a sumatívne hodnotenie (záverečná, maturitná alebo absolventská skúška) na základe spoľahlivých kritérií, prostriedkov a postupov sumatívneho hodnotenia, ktorým sa overí dosiahnutie výkonovej normy. Na vyučovacej hodine sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe špecifických cieľov (výkonové štandardy) a po ukončení vzdelávacieho procesu sa stanovujú vzdelávacie výstupy v podobe maturitných tém, zadaní alebo úloh (výkonový štandard) odvodené z profilu absolventa. Z toho dôvodu je kompetenčný profil absolventa zásadným prvkom ŠVP a ŠKVP.

Obsahový štandard vymedzuje základné učivo. Určuje rozsah požadovaných vedomostí, zručností a kompetencií. Vymedzuje požiadavky a podmienky, ktoré určujú obsah vzdelávania (čo sa majú a ako sa majú žiaci naučiť a učiť) a zručností (čo majú žiaci urobiť a ako to majú urobiť), aby úspešne zvládli vzdelávací výstup (preukázali výkon) a vzdelávací program. Obsahový štandard sa formuluje na základe výkonového štandardu. V ŠVP sú popísané vo vzdelávacích oblastiach.

Kompetencia je preukázaná schopnosť využívať vedomosti, zručnosti, postoje, hodnotovú orientáciu, osobné, sociálne a/alebo metodologické schopnosti na predvedenie a vykonávanie funkcií podľa daných štandardov v práci, pri štúdiu, v osobnom a odbornom rozvoji jedinca a pri jeho aktívnom zapojení sa do spoločnosti, v budúcom uplatnení sa v pracovnom a mimopracovnom živote a pre jeho ďalšie vzdelávanie. V ŠVP a ŠKVP budú stanovené tieto kategórie kompetencií:

- *Kľúčové kompetencie* chápeme ako významnú a dôležitú kategóriu všeobecne integrujúcich, použiteľných a prenosných súborov vedomostí, zručností, postojov, hodnotovej orientácie a ďalších charakteristík osobnosti, ktoré každý človek potrebuje k svojmu osobnému naplneniu a rozvoju, aktívnemu občianstvu, sociálnemu začleneniu, k tomu, aby mohol primerane konať v rôznych pracovných a životných situáciách na takej úrovni, aby si ich mohol ďalej rozvíjať, zachovávať a aktualizovať v rámci celoživotného vzdelávania. Vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie⁴¹.
- *Všeobecné kompetencie* sú základné kognitívne kompetencie, ktoré sa vyžadujú pre príbuzné skupiny povolání (napr. matematika, čítanie, písanie, riešenie problémov, sociálne, komunikatívne a interpersonálne kompetencie). Vymedzujú široký poznávací základ potrebný pre uplatnenie človeka v spoločnosti a v mimopracovnom živote. Vytvárajú predpoklad celoživotného vzdelávania a prispievajú k profesionalizácii a adaptabilite každého jedinca.
- *Odborné kompetencie* sú kompetencie vyšpecifikované z profilov (štandardov) práce, tradičných a nových povolání. Sú to sociálne a komunikatívne kompetencie, strategické schopnosti pri kompetenciách založených na riešení problému pri zabezpečovaní úloh, organizačné kompetencie, iniciatívnosť a aktivnosť. Strategicky ovplyvňujú schopnosti absolventa uplatniť sa na trhu práce, prispôbovať sa jeho zmenám, samostatne rozhodovať o svojej profesijnej kariére a angažovať sa vo svojej vlastnej práci a v spolupráci s inými ľuďmi.

Kvalifikácia je formálny výsledok procesu hodnotenia a validácie, ak kompetentný orgán rozhodne, že jednotlivец úspešne preukázal vzdelávací výstup podľa validného hodnotiaceho štandardu.

Základné učivo – predstavuje obsahové štandardy, ktoré sú predmetom vzdelávania všetkých žiakov na danom stupni vzdelania. Obsahuje základné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré si musí žiak osvojiť na minimálnej požadovanej úrovni. Základné učivo je stanovené v štátnych vzdelávacích programoch.

Rozširujúce (prehľbujúce, doplnkové, fakultatívne) **učivo** – dopĺňa a rozširuje základné učivo na danom stupni vzdelania podľa komplexných požiadaviek odboru štúdia tak, aby absolvent vzdelávacieho programu mohol získať požadovanú kvalifikáciu. Rozširujúce učivo je stanovené v školských vzdelávacích programoch.

Učenie je proces, v ktorom žiak získava, využíva a prispôbuje si informácie, myšlienky a hodnoty, praktické a kognitívne kompetencie. Prebieha prostredníctvom premýšľania, osobných úvah, obnovy informácií a sociálnych interakcií.

Vedomosti sú výsledkom osvojenia, zhromažďovania a prispôsobovania informácií v priebehu vzdelávania alebo učenia sa. Je to súbor faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré sa vzťahujú na oblasť štúdia a práce. V kontexte kvalifikácií sa vedomosti popisujú ako teoretické alebo faktické.

Zručnosti sú spôsobilosti uplatňovať a aplikovať vedomosti a využívať knowhow na zvládnutie rôznych úloh a riešenie problémov. V kontexte kvalifikácií sú zručnosti opísané ako kognitívne (napr. uplatnenie logického, kreatívneho alebo intuitívneho myslenia) a praktické (manuálna zručnosť, šikovnosť, pohotovosť a používanie metód, materiálov, prostriedkov, nástrojov a prístrojov).

Hodnotenie je najvýznamnejšou časťou ŠkVP. Je to proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiaka. Skúšajúci overujú a porovnávajú výkony (vedomosti, zručnosti a kompetencie) žiakov vo vzťahu ku kritériám. V OVP sa sumatívny hodnotením (maturitná skúška) overuje, potvrdzuje a uznáva získaná kvalifikácia v danom študijnom alebo učebnom odbore.

Kontrola vyučovacieho procesu je proces, ktorým sa zisťujú a posudzujú výsledky vyučovacieho procesu – vzdelávacie ciele, vzdelávacie výstupy, čiže všetko, čo sa žiaci naučili, osvojili v oblasti kognitívnej, psychomotorickej a afektívnej. Má dve roviny:

- Zisťovanie výsledkov vyučovacieho procesu: preverovanie, skúšanie
- Posúdenie výsledku vyučovacieho procesu: hodnotenie, preverovanie výsledkov podľa štandardov

Preverovanie (skúšanie) žiakov je proces zisťovania výsledku vyučovacieho procesu na základe merania výkonov žiakov (výkonové štandardy), zistenie toho, čo žiaci vedia a čo nevedia, aká je miera toho čo vedia, oproti tomu, čo vedieť majú, ako sa zlepšili v porovnaní sami so sebou alebo skupinou.

Klasifikácia je zaraďovanie jednotlivých výkonov žiaka do výkonnostných stupňov (v SR je päťstupňová klasifikačná stupnica). Základom na pridelenie klasifikačného stupňa (slovom, číslom, známku), a tým zaradenie výkonu žiaka do niektorej výkonnostnej skupiny, je výsledok získaný skúšaním.

Charakteristika ŠVP je úvodom do vzdelávacieho programu a konkretizuje ho. Vysvetľuje jeho funkciu, vzťah ku školskému vzdelávaciemu programu (ďalej len „ŠkVP“), objasňuje pojmy, akými sú ciele vzdelávania, požiadavky na vzdelávanie, spôsoby a formy získavania vedomostí, zručností a kompetencií, ich vzťah k povolaniu a kvalifikácii, ktorú získavajú absolventi po ukončení programu. Sú záväznými charakteristikami pre ŠkVP. V tejto časti sa uvádza dĺžka štúdia, nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium, spôsob ukončenia štúdia, poskytnutý stupeň vzdelania, doklad o dosiahnutom vzdelaní, možnosti pracovného uplatnenia, možnosti ďalšieho vzdelávania ako záväzné kritériá pre danú skupinu študijných odborov. Súčasťou charakteristiky je určenie požiadaviek a obmedzení vo vzťahu k prístupnosti povolania z hľadiska veku absolventov, zdravotného a telesného obmedzenia pri výkone povolania, k vhodnosti povolania pre osoby so zníženou pracovnou schopnosťou, k najčastejším chorobám a ohrozenia zdravia v dôsledku výkonu povolania, atď. Požiadavky na bezpečnosť, ochranu zdravia a hygienu práce vychádzajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov, nariadení a vyhlášok uplatňovaných v danej skupine študijných odborov. V ŠkVP sú tieto oblasti podrobnejšie špecifikované a rozpracované vzhľadom na konkrétny odbor prípravy.

Profil absolventa ŠVP je kľúčovým východiskom pre školy, ktoré ho rozpracujú vo vlastných ŠkVP. Kompetencie musia spĺňať a pokrývať všetky požiadavky a potreby trhu práce a vzdelávania tak, aby absolvent po ukončení ŠkVP dosiahol konkrétnu kvalifikáciu – všeobecnú a odbornú. Táto časť programu je zásadným reformným obratom pri štruktúrovaní vzdelávania, ktorá si vyžaduje zmenu celkového prístupu ku vzdelávaniu a učeniu sa tak zo strany učiteľa, ako aj žiaka. Ide o proces určenia požiadaviek v podobe výkonových štandardov. V OVP je stanovenie výkonových štandardov výsledkom aktívnej a úzkej spolupráce so zamestnávateľmi v danom odbore štúdia a prípravy. Vytvorením kompetenčného profilu sa v ŠVP sa definujú konkrétne požiadavky na kvalifikovaný výkon (kvalifikačný štandard) pracovných činností v skupine príbuzných povolanií (skupina študijných odborov), v ŠkVP sa určujú špecifické požiadavky výkonu absolventa ako potenciálnej pracovnej sily pre danú pracovnú pozíciu vo zvolenom povolanií (študijný alebo učebný odbor).

Rámcový učebný plán je základom pre tvorbu školských učebných plánov. ŠVP stanovuje záväzný minimálny počet hodín na všeobecné vzdelávanie, odborné vzdelávanie vrátane praktického vyučovania (odborný výcvik, odborná alebo umelecká prax, praktické cvičenia, iné).

Disponibilné hodiny slúžia k rozšíreniu časových dotácií všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania a sú podporným stimulom pre školy pri rozpracovaní konkrétneho študijného alebo učebného odboru a odborného zamerania pri zohľadnení potrieb školy, rozvojových programov regiónu, zamestnávateľov alebo žiakov. Môžu sa využiť aj na podporu rozvoja osobnosti žiaka, jeho záujmovej orientácie zavedením pestrej škály voliteľných predmetov, prípadne ďalších účelovo zameraných kurzov.

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, v ktorých sú stanovené výkonové a obsahové štandardy. Výkonové štandardy sú záväznou normou pre školy na tvorbu vzdelávacích výstupov pre jednotlivé vyučovacie predmety. Obsahové štandardy sú záväznou normou pre školy na štruktúrovanie vyučovacích predmetov. Vzdelávacie oblasti v ŠVP sú orientované na základné učivo, ktoré musia školy povinne rešpektovať. Majú nadpredmetový charakter, čo umožňuje školám rôzne vytvárať vlastné ŠkVP, využívať medzipredmetové vzťahy, rozvíjať aplikačné súvislosti s ohľadom na daný študijný odbor alebo jeho odborné zameranie, rozvoj nových technológií, zmeny vo výrobných programoch podnikov, zahraničné poznatky a skúsenosti, individuálne potreby a špecifiká žiakov, rodičov a spoločnosti. Neoddeliteľnou súčasťou každej vzdelávacej oblasti sú aj výchovné a motivačné aspekty, ktoré sa musia začleniť do obsahu vzdelávania. V ŠkVP sa podľa základného stanovuje rozširujúce učivo, ktoré slúži na prehĺbenie základného učiva s ohľadom na

záujmy žiaka, rozvoj jeho nadania, rozhladu, daný študijný alebo učebný odbor, odborné zameranie, požiadavky na praktické vyučovanie ap. Rozširujúce učivo má prispieť k tomu, aby si žiaci osvojili zodpovedajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, určité postoje, hodnoty, rozhodovanie, atď. Patria tu aj voliteľné a nepovinné predmety, účelové kurzy v oblasti všeobecného a odborného vzdelávania, ktoré podporujú a prehlbujú špecifické záujmy žiaka, zdokonaľujú jeho kompetenčnú úroveň (teoretickú, praktickú, telesnú, osobnostnú). Tento typ učiva sa určí buď na štátnej úrovni alebo na úrovni škôl podľa indikovaných potrieb, záujmov a požiadaviek. Vytvára tiež integratívny vyučovací mostík pre rôzne projekty, písomné práce, a pod. Malo by sa predovšetkým zameriavať na materiálové a energetické zdroje, kvalitu pracovného prostredia, vplyvy pracovných činností na prostredie a zdravie, na technické a technologické procesy a radiacu činnosť. Rozširujúce učivo sa môže realizovať rôznymi metódami a formami v rámci teoretického a praktického vyučovania, ale aj mimoškolskými aktivitami. V praktickom vyučovaní je vhodné viesť žiakov napr. k správne mu upotrebeniu, separovaniu a odvozu odpadov, využívaniu úsporných spotrebičov a postupov, dodržiavaniu požiadaviek na bezpečnosť a hygienu práce.

Učebné zdroje chápeme ako učebné pomôcky, prostriedky a didaktickú techniku odporúčané vo vyučovacom procese. Sú nositeľom učiva a používajú sa v rôznych priestoroch (interiéry a exteriéry). Ich súčasťou sú aj moderné technológie vo vzdelávaní. ŠVP odporúča základné učebné zdroje pre danú skupinu študijných odborov. ŠkVP budú špecifikovať tie učebné zdroje, ktoré sú dôležité pre daný odbor štúdia. Učebné zdroje predstavujú zdroj významných informácií a prostriedkov na vytváranie zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov, orientácie na ich individuálne záujmy.

Vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je integrálnou súčasťou vzdelávacieho systému. ŠVP predkladá možnosti sprístupniť vzdelávací program čo najširšiemu spektru žiakov. Škola musí zvážiť tieto možnosti a rozhodnúť, či vzdelávací program je vhodný aj pre konkrétnu skupinu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, či je spôsobilá ho upraviť podľa podmienok, potrieb a druhu znevýhodnenia a prispôbiť podmienky na ich výučbu. Každá škola je však povinná sledovať individuálne potreby a záujmy žiakov a riešiť ich formou individuálnych učebných plánov a špecifických organizačných opatrení (napr. talentovaní alebo hyperaktívni žiaci).

Základné podmienky na realizáciu ŠVP vychádzajú zo všeobecných platných noriem a určujú základné (minimálne) požiadavky na zabezpečenie výchovnovzdelávacieho procesu. Je úlohou školy, aby tieto požiadavky sformulované v ŠVP konkretizovala vo svojom ŠkVP podľa reálnych potrieb a požiadaviek, aktuálnych cieľov a možností. ŠVP determinuje základné materiálne, personálne a organizačné podmienky, ako aj nevyhnutné podmienky bezpečnosti a hygieny práce.

11.2 Príloha 2

Odporúčané postupy na kontrolu a hodnotenie žiakov

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vyučovacieho procesu, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania. Musí spĺňať tieto **funkcie**:

- diagnostická, ktorá určuje mieru vedomostí, zručností, postojov žiakov a ich nedostatkov,
- prognostická, ktorá identifikuje zodpovedajúce predpoklady, možnosti a potreby ďalšieho vývoja žiakov,
- motivačná, ovplyvňujúca pozitívnu motiváciu žiakov,
- výchovná, formujúca pozitívne vlastnosti a postoje žiakov,
- informačná, ktorá dokumentuje výsledky vzdelávania,
- rozvíjajúca, ktorá ovplyvňuje sebakontrolu a sebahodnotenie žiakov,
- spätnoväzbová, ktorá vplýva na revidovanie procesu výučby.

ŠVP odporúča v rámci celého výchovno-vzdelávacieho procesu akceptovať tieto funkcie a **na základe** nižšie uvedených **kritérií** využívať nasledovné **formy** hodnotenia:

1) podľa výkonu žiaka

- a) výkonové hodnotenie, v ktorom sa výkon žiaka porovnáva s výkonom iných žiakov,
- b) hodnotenie absolútneho výkonu, kde sa výkon žiaka meria na základe stanoveného kritéria (norma, štandard).

Hodnotia sa vzdelávacie výstupy priamo na vyučovacej hodine a po ukončení vzdelávacieho programu maturitné témy, zadania a úlohy na záverečnej, maturitnej a absolventskej skúške,

- c) individuálne hodnotenie, pri ktorom sa porovnáva aktuálny výkon žiaka s jeho predchádzajúcim výkonom.

2) podľa cieľa vzdelávania

- a) sumatívne hodnotenie na jasne definovaných kritériách pri ukončení štúdia (záverečná, maturitná a absolventská skúška),
- b) formatívne hodnotenie zabezpečuje spätnú väzbu medzi žiakom a učiteľom. Hodnotí sa ústne a využíva sa najmä pri hodnotení kľúčových kompetencií.

3) podľa času

- a) priebežné hodnotenie, kde sa žiak hodnotí v priebehu celého vyučovacieho obdobia na vyučovacej hodine,
- b) záverečné hodnotenie, pri ktorom sa žiak hodnotí jednorázovo na konci vyučovacieho obdobia (štvrtročne, polročne, ročne).

4) podľa informovanosti

- a) formálne hodnotenie, kedy je žiak dopredu informovaný o hodnotení a môže sa naň pripraviť (testy, písomné práce, ap.),
b) neformálne hodnotenie, pri ktorom sa pozoruje bežná činnosť žiaka vo vyučovacom procese.

5) podľa činnosti

- a) hodnotenie priebehu činnosti, napr. rôznych cvičení, úloh a pod.,
b) hodnotenie výsledku činnosti, napr. test, výkres, model, výrobok a pod.

6) podľa prostredia

- a) interné hodnotenie, prebieha v škole učiteľmi,
b) externé hodnotenie prebieha v škole inými ľuďmi napr. učiteľ z inej školy, odborník z praxe, inšpektor a pod.

Hodnotenie v ŠkVP by malo byť založené na **hodnotiacom štandarde**. Je to súbor kritérií, organizačných a metodických postupov na overovanie vzdelávacích výkonov – výkonových štandardov. Zisťuje sa, či žiak predpísaný vzdelávací výstup zvládol alebo nie. Hodnotiaci štandard zahŕňa:

Kritériá hodnotenia zisťujú mieru realizácie plánovaných výsledkov, určujú, ako stanoviť dôkaz o tom, že učenie bolo ukončené a preukázané pre požadovaný výkonový štandard. Je dôležité aby kritériá hodnotenia boli definované na jeden výkon, aby boli konkrétne, jasné, stručné, zamerané buď na proces (činnosť) alebo na výsledok činnosti. V ŠkVP by mali byť jasne deklarované kritériá napr. pre ústnu odpoveď, písomnú prácu, skupinovú prácu, laboratórnú prácu, ap. Kritériá sumatívneho hodnotenia by mali byť uvedené vzhľadom k stanoveným témam, zadaniam alebo úlohám ako príloha ŠkVP.

Spôsoby a postupy hodnotenia môžu byť rôzne. Pre OVP odporúčame rozdeliť ich podľa nasledovných kritérií:

a) podľa počtu skúšaných žiakov

- individuálne
- skupinovo
- frontálne

b) podľa časového zaradenia

- priebežné skúšanie (skúša sa učivo jednej alebo niekoľkých vyučovacích hodín),
- súhrnné skúšanie (skúša sa učivo tematického celku alebo učivo za celé klasifikačné obdobie),
- záverečné skúšanie (záverečné, maturitné, absolventské alebo opravné skúšky).

c) podľa spôsobu vyjadrovania sa

- ústne hodnotenie (otázka – odpoveď),
- písomné hodnotenie (cieľový test, test voľných odpovedí, stanovenie (určenie niečoho), prípadová štúdia, projekt, zistenie a pod.),
- praktické hodnotenie (cvičenia, simulácie, projekty a pod.).

d) podľa vzdelávacích výstupov sa hodnotia kognitívne (rozumové) kompetencie napr. pamäťové alebo aktuálne činnosti a praktické kompetencie (výrobok, proces, postup). Odporúčame zaviesť tzv. „Portfólio“ ako súbor dokumentov o rôznych aktivitách žiaka a jeho výsledkoch, ako aj o oblastiach jeho aktivít, činností a miery ich praktického zvládnutia. Je to súbor dôkazov, ktoré umožňujú hodnotiť rozvoj kompetencií za určité obdobie. Pri hodnotení praktických kompetencií sa veľmi osvedčilo hodnotenie na základe „Referencií“ kompetentných osôb, odborníkov alebo organizácií, ktoré vypovedajú o kvalite vedomostí, zručností a postojoch. Rôzne metódy hodnotenia praktických a kognitívnych kompetencií ukazuje nasledovná tabuľka.

Zoznam štandardných nástrojov hodnotenia

ODBORNÉ KOMPETENCIE KOGNITÍVNE KOMPETENCIE

Praktické cvičenia

Simulované situácie

Úloha hrou

Ústne odpovede

Projekt

Zistenie

Stanovenie (niečo určiť)

Prípadová štúdia

Zapisovanie do pracovnej knihy

Protokoly

Správy

Osobný rozhovor

Dotazník

KOGNITÍVNE KOMPETENCIE

Ústna odpoveď (krátke, súvislé

a obmedzené odpovede, doplnenia)

Písomné odpovede (testy)

Projekt
Zistenie
Stanovenie (niečo určiť)
Porovnanie
Prípadová štúdia
Školská práca
Úlohy a cvičenia

Pri rozhodovaní o využití uvedených postupov platia tieto zásady:

- praktické, ústne a písomné overovanie by sa malo používať vtedy, ak je možné overiť kompetencie na základe kritérií v určitom stanovenom čase,
- písomné overovanie by sa malo použiť tam, kde sa dá predložiť vopred pripravený písomný materiál,
- portfólio by sa malo použiť vtedy, keď ide o priebežné hodnotenie a nie je možné hodnotiť kompetencie podľa kritérií v stanovenom čase.

Organizačné a metodické pokyny sa týkajú všeobecne záväzných právnych predpisov, dokumentácie a pravidiel pre záverečnú, maturitnú alebo absolventskú skúšku.

Pravidlá hodnotenia (spôsoby hodnotenia a kritériá hodnotenia) sa musia vypracovať na celé obdobie štúdia pre všetky ročníky. Sú stanovené v učebných osnovách vyučovacích predmetov a sú záväzné pre učiteľa a žiaka. Súčasťou hodnotenia musí byť aj sebahodnotenie žiakov, ich schopnosť posúdiť vlastný výkon, vynaložené úsilie, osobné možnosti a rezervy. V každom ŠkVP musia byť vytvorené jasné a objektívne pravidlá hodnotenia. Pri formulovaní pravidiel sa pridriavajte nasledujúceho usmernenia:

- hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne,
- hodnotíme podľa miery splnenia (úspešnosť) daných kritérií,
- klasifikujeme iba prebrané a upevnené učivo,
- používame platnú klasifikačnú stupnicu,
- v predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode,
- písomné práce oznamujeme žiakom vopred,
- učíme žiakov pracovať aj s chybou, a podobne.